

Holy Bible

Aionian **Edition**®

Luka

Chergash Luke

Holy Bible Aionian Edition ®
Luka
Chergash Luke

CC Attribution NoDerivatives 4.0, 2018-2024
Source text: eBible.org
Source version: 7/18/2024
Source copyright: CC Attribution 4.0
Pioneers.org, 2018

Formatted by Speedata Publisher 4.19.18 (Pro) on 7/19/2024
100% Free to Copy and Print
TOR Anonymously
<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc
<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language
Report content and format concerns to Nainoia Inc
Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Chergash Romani at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

History

Chergash Romani at AionianBible.org/History

- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 135 languages.
- 05/01/24 - 371 translations now available in 151 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Luka	1
------------	---

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

A o Isus phenelas: "Jartosar lenđe, Dade Devla, kaj či džanen so čeren!" Pale godova e vojnikurja čhudine e kocka thaj gajda podelisardine maškar peste lešće drze.

Luka 23:34

Luka

1 Poštuime Teofile, ramov tuće zbog godova kaj but džene line te ramon okola događajurja save o Del obećisarda majsigo prekal e prorokurja, a save dogodisajle maškar amende. **2** Von godova ramosardine prema okova so majanglal phendine e očevicurja thaj sluge e Alavešće. **3** Zato vi me odlučisardem Teofile, te ramov tuće sa po redo, pošto pomno sa katar o početko istražisardem, **4** gajda aveja sigurno kaj si okova sikavipe savo primisardan pouzdano. **5** Ande vrjama kana vladilas o Judejsko caro o Irod, sas varesavo rašaj savo akhardolas Zaharije andar e Avijasko rašajesko redo. A lešći romnji sas isto andar e Aronosko pleme. Lako alav sas Jelisaveta. **6** A liduj sas pravedne anglo Del, thaj trainas sa po zakono thaj pe okova so sas odredime anglo Gospod, bi manako. **7** A naslen čavra, kaj e Jelisaveta našti ačhelas khamni, a liduj već phurile. **8** Jek đes kana o Zaharija služilas e Devlešće ando Hramo kaj po dužnost avilo o redo kana lešći grupa rašaja trubunas te služin, **9** prema e rašajengo običaj odabirisardine les gajda kaj čudine e kocka te del ando Svetište e Gospodesko te kadil. **10** Pale vrjama kana kadilaspe ando Hramo, sa o them sas avri thaj molinaspe. **11** A e Zaharijašće sikadilo o anđeo e Gospodesko savo ačhelas pe desno rig e žrtvenikosko katar savo kadilaspe. **12** Kana dikhla les o Zaharije, zurale darajlo. **13** A o anđeo phendas lešće: "Na dara, Zaharija! Kaj si ašundi ćiri molitva: e romnji ćiri e Jelisaveta bijanela tuće čhave thaj tu dele alav Jovan. **14** Zbog leste aveja bahtalo thaj radosno thaj e buten raduila lesko bijandipe. **15** Kaj avela baro anglo Gospod. Ći pijela mol niti pimo savo matarel. Pherdola e Sveto Duhosa još ando đi pire dejako. **16** Vo boldela e but Izraelconen e Gospodešće lenđe Devlešće. **17** Džala anglo Gospod sago glasniko pherdo duho thaj sila, sago o proroko Ilija. Pomirila e daden lenđe čhavenca a e nepokorne umurja boldela gajda te prihvatn o razumnost okolengo save si pravedne. Pripremila e theme pale e vrjama kana o Gospod avela." **18** A o Zaharija phendas e anđelošće: "Sar me džanava kaj godova avela čače? Kaj me sem purano thaj e romnji mungri dija ande pire purane brš." **19** A o anđeo phendas lešće: "Me sem o anđeo Gavriilo, savo ačhav anglo Del te služiv thaj bičhaldo sem te ćerav svato tuva thaj te javiv tuće akaja bahtali nevimata. **20** A akana andar godova kaj či pačajan zanemija thaj naštik ćereja svato džiko đes dok či avel e vrjama pale godova thaj mungre alava

či pherdon." **21** A o them ažućarelas avri e Zaharija thaj začudisajle so gaći zadržisajlo ando svetište e Hramosko. **22** A kana napokon inlijsto, naštik ćerelas svato, nego e znakonenca probisardas te phenel lende so sas ando Hramo thaj von haćardine kaj sas les viđenje ando svetište e Hramosko. **23** Thaj kana završisajle e đesa lešće službaće ando Hramo o Zaharije delotar ćhere. **24** A posle godola đesa, lešći romnji e Jelisaveta aćili khamni thaj pandž čhon či inkljelas avri andar piro čher thaj motholas: **25** "O Gospod milostivo dikhlas pe mande kaj fuljardas mandar o ladžavo anglo them." **26** Kana e Jelisaveta sas khamni šov čhon, o Del bičhaldas e anđe Gavrilo ando cikno galilejsko gav savo akhardolas Nazaret, **27** ke Marija savi sas još čhej thaj sas mangli palo manuš, savo akhardolas Josif, savo sas potomko e carosko Davidosko. **28** Kana o anđeo dijas late andre phendas laće: "Raduisar tut, kaj o Del si pherdo milosti prema tute! O Gospod si tusa." **29** Pe godola alava e Marija uznemirisajli thaj počnisarda te gndil so značil godova pozdrav. **30** A o anđeo phendas laće: "Na dara Marija! Kaj o Del iskažisardas tuće piri ljubav." **31** Ake ačheja khamni thaj bijaneja čhave saves deja alav Isus. **32** Vo avela baro thaj akhardola Čhavo e Majbare Devlesko thaj o Gospod Del dela les autoriteto te vladil sago o caro David savo sas lesko prapapo. **33** Vo vladila e Jakovešće plemenova džiko veko thaj lešće carstvošće či avela krajo. (aiōn 9165) **34** A e Marija phendas e anđelošće: "Sar godova avela kana sem još čhej?" **35** A o anđeo phendas laće: "O Sveto Duho fuljela pe tute thaj e sila e Majbare Devlešći avela pe tute thaj zasenila tut. Zato vi okova savo bijandola avela sveto thaj akhardola o Čhavo e Devlesko. **36** Ake vi ćiri bibi e Jelisaveta, ačhili khamni ande piri purani vrjama thaj avela lat čhavo. Okoja isto manušnji pale savi phenenas kaj naštik avel lat čavra, već si šov čhon khamni. **37** Kaj, e Devlešće khanči naj nemoguće!" **38** A e Marija phendas lešće: "Ake, sluškinja sem e Gospodešći, neka avel mande pe ćire alava." Thaj o anđeo delotar latar. **39** Varesave đesa majposle e Marija siđardas ande gorsko krajo e Judejako. **40** Kana aresli okote dija ande Zaharijasko čher thaj pozdravisajli e Jelisavetava. **41** Kana e Jelisaveta ašunda e Marijako pozdrav, o čhavro huklo ando lako đi, a e Jelisaveta pherdili e Sveto Duhosa. **42** Pale godova e bahtatar čhutas muj e bare glasosa: "Maj blagoslovime san tu, Marijo, katar sa e manušnja thaj blagoslovime o čhavro ande ćiro đi. **43** Savi čast si man, te tu e dej mungre Gospodešći aves mande! **44** Kaj ake čim o pozdrav ćiro avilo džike

mungre kan, e bahtatar o čhavro huklas ande mungro
 di. 45 Blago tuče kaj pačajan kaj pherdola okova so
 phendas tuče o Gospod!" 46 E Marija askal phenda:
 "Barjarel e duša mungri e Gospode! 47 Thaj raduilpe
 o duho mungro e Devlešće mungre Spasitelješće.
 48 Kaj milostivo dikhla pe mande pe piri ponizno
 sluškinja, katar akana sa e manuša akharena man
 blagoslovime. 49 Kaj o silno Del, savesko si alav
 sveto, čerdas mande baro lačhipe. 50 Kaj o Del si
 milostivo; e milost lešči si katar e čang džike čang
 okolende save daran lestar. 51 Pire močno vastesa
 čerel silne dela thaj odbacisardas pestar okolen save
 si barikane ande pire ile. 52 Čhudas tele katar o
 prestolje e vladaren, a vazdas e poniznonen. 53 E
 bokhalen čajarda e lačhipeja, a e barvalen mukla
 čuče vastenca. 54 Huklo ando pomoć pire slugenđe
 e Izraelconenđe thaj či bistardas te avel milostivo
 55 sago kaj obečisardas amare prapaponenđe, e
 Avramešće thaj lešće potomkonenđe dži ko veko."
 (aiōn g165) 56 A e Marija ačhili ke Jelisaveta varekaj
 katar trin čhon thaj askal boldape čhere. 57 A e
 Jelisavetače avili e vrjama te bijanel thaj bijanda
 čhaves. 58 Kana ašundine laće komšije thaj laći
 familija kaj o Gospod sas gajda lačo thaj milostivo
 prema late, raduisajle zajedno lasa. 59 A kana e
 čhaves sas ohto đes o them čidape po obred te
 obrezin e čhavre. Thaj line te den les alav Zaharija,
 sago kaj bučhol lesko dad. 60 Ali e Jelisaveta
 phendas: "Na! Lesko alava avela Jovan!" 61 A von
 phendine laće: "Pa khonik ande čiri familija či bučhol
 gajda." 62 Zato e znakonena phučline e čhavrešće
 dades sar vo kamel te del alav e čhaves. 63 O
 Zaharija manglas e pločica pe savi šaj te ramol
 thaj ramosardas: "Jovan si lesko alav." Thaj savora
 začudisajle. 64 Thaj odma o Del putardas lesko
 muj thaj oslobodisardas lešči čhib thaj o Zaharija
 počnisardas te čerel svato thaj te slavil e Devle. 65 A
 e Devlešči dar lija sa lende komšijen po gorsko krajo
 e judejako thaj čerelaspe svato pale akala dogadžaja.
 66 Thaj savora save ašundine pale akala dogadžaja,
 gndinas thaj phučenaspes ande peste: "So avela katar
 akava čhavro? Čačes si o vas e Gospodesko pe
 leste." 67 O Zaharije, o dad e čhavresko, pherdilo
 e Sveto Duhosa, thaj prorokuisardas alavenca: 68
 "Blagoslovime o Gospod o Del e Izraelosko kaj avilo
 thaj izbavisarda pire theme! 69 Vazdas amende
 silno spasitelje andar o potomstvo pire slugasko e
 Davidesko, 70 sago kaj dumut obečisardas po muj
 pire svete prorokonengo (aiōn g165) 71 kaj izbavila men
 katar amare dušmaja thaj andar e vas savorende save
 mrzin men. 72 Sas milostivo amare pradadenđe thaj
 ispunisardas piro sveto savezo, 73 e solah savi dija e
 Avramešće amare pra dadešće. 74 Izbavisarda men
 andar amare dušmajende vas, te šaj služisaras lešće
 bi darako, 75 ando svetost thaj ande pravda angle
 leste dokle god sam džude. 76 A tu, Jovane čhaveja
 mungreja, akhardoja proroko e Majbare Devlesko
 kaj džaja anglo Gospod te lačhares lesko drom.
 77 Sikaveja e Devlešće theme sar te pindžaren o
 spasenje kroz o jartipe lende bezehendar. 78 Zbog e
 bari milost amare Devlešči, osvanila amende andar e
 visine e nevi detharin 79 te anel svetlo okolende save
 train ando tunjariko thaj ande dar katar o smrto thaj te
 upravisaresh amare korakurja po drom e mirosko."
 80 A o čhavro Jovano barjolas thaj zuravolas ando
 duho. Kana barjilo, trailas ande pustinja sa dok či
 započnisardas e javno služba angle Izraelcurja.

2 Ande godoja vrjama kana bijandilo o Jovano,
 inkljisti e zapoved katar o rimsko caro Avgusto
 te sa o them savo trailas ando Rimsko carstvo avel
 ramome ando popis stanovništva. 2 Akava sas o prvo
 popis kana o Kvirinije vladilas e Sirijava. 3 Savora
 teljardine te prijavinpe palo popis ande gava kaj sas
 bijande lende pra papurja. 4 Gajda vi o Josif teljardas
 andar o gav Nazaret andar e galilejsko regija, ando
 Vitlejem e judejsko regija kaj sas o David bijando,
 kaj o Josif sas potomko e carosko Davidesko 5
 te prijavilpe palo popis zajedno pire verenicasa e
 Marijasa savi sas khamni. 6 Dok sas ando Vitlejem
 avili laći vrjama te bijanel. 7 Bijandas pire prvo
 čhaves, pačardale thaj čhutale ande jasje kaj nas
 than ande gostijonica. 8 Ande godoja isto regija savi
 sas paše pašo Vitlejem sas e pastirja save inčarenas
 e račaći straža pe pašnjakurja ke pire bakhre. 9
 Andar jekhvar o andeo e Gospodesko ačhilo maškar
 lende thaj obasjaisarda len e slava e Gospodešči, a
 von zurale darajle. 10 A o andeo phendas lende: "Na
 daran! Kaj ake, anav tumenđe e Bahtali nevimata
 pe bari bah sa e themešće. 11 Kaj ađes bijandilo
 tumenđe o Spasitelj, savo si o Gospod Hrist ando
 gav kaj bijandilo o caro David! 12 Ake o znako pe
 savo pindžarena les: araćhena e čhavre pačarde
 sar pašljol ande jasje." 13 Ande data e anđelošće
 pridružisajli e bari vojska anđelurja thaj slavinas e
 Devle alavenca: 14 "Slava e Devlešće ande nebeske
 visine, thaj pe phuv miro e themešće save si pe lešči
 volja!" 15 Čim e anđelurja boldinepe ando nebo, e
 pastirja phenenas jek avrešće: "Hajde džas džiko
 Vitlejem, te dikhas so godova okote dogodisajlo, so
 phendas amende o Gospod." 16 Sigo aviline ando
 than o Vitlejem thaj arakhline e Marija, thaj e Josife

thaj e čhavres savo pašljol ande jasle. 17 A kana dikhline e čhavres, e pastirja phendine savorende sa so o anđeo phendas lende palo čhavro. 18 A savora save ašunenias e pastiren divisajle okolešće so phenenas. 19 A e Marija zapamtisardas sa akala alava thaj stalno gndilas pale lende 20 Pale godova e pastirja boldinepe palpale, hvalinas thaj slavinas e Devle pale sa so dogodisajlo sago kaj vi phendas lende o anđeo. 21 A kana avilo o ohtoto đes sar o čhavro bijandilo, trubeine te obrezin e čhavres, thaj dine les alav Isus, sago kaj phendas o anđeo dok još e Marija či ačhili khamni. 22 Kana navršisajle e đesa katar lengo šilaipe prema e Mojsijesko zakon indardine e čhavres ando Jerusalem te sikaven les e Gospodešće 23 (sago kaj si ramome ando zakono e Gospodesko: "Svako prvo bijando, a muško čhavo neka posvetilpe e Gospodešće") 24 thaj den e žrtva (sago kaj phenel e Gospodesko zakon: "duj grlice ili duj terne goluburja"). 25 Ande godoja vřjama trailas ando Jerusalem varesavo manuš alavesa Simeon. Vo sas zurale pravedno thaj pobožno manuš. O Sveto Duho sas pe leste thaj ažučarelas te avel o Mesija te izbavil o Izrael. 26 A o Sveto Duho već objavisardas lešće kaj či merela dok či dičhel e Gospodešće Mesija. 27 Potaknime katar o Sveto Duho avilo ando Hramo baš kana o dad thaj e dej anenas e čhavre e Isuse te izvršin okova so rodelaš o Mojsijesko zakon. 28 O Simeon lija e čhavres ande pire vas thaj hvalisarda e Devle alavenca: 29 "Akana, Gospode, šaj me čiro sluga te merav ando miro sago kaj phendan. 30 Kaj e jakha mungre dikhline o spasenje čiro, 31 savo pripremisardan angle sa o them, 32 o svetlo te prosvetlil aver themen pe slava čire themešći e Izraelošći." 33 E Isusesko dad thaj lešći dej divisajle okolešće so o Simeon phenelas pale leste. 34 O Simeon askal blagoslovisarda len thaj phendas e Isusešće dejaće e Marijaće: "O Del odredisardas pale akava čhavro te e but e manušenđe ando Izrael avel palo propast thaj butenđe palo vaskrsenje. Vo si odredime te avel e Devlesko znako, ali o but o them odbacila les. 35 Akava avela sar te sikadon e gndimata save si garade ande but e ile. A vi tuće korkoraće o mačo hvarela čiro ilo." 36 A okote sas vi e Devlešći proročica savi akhardolas Ana, e Fanuilovešći čhej, voj sas andar e Asiresko pleme thaj sas zurale purani. Trailas pire romesa samo efa brš, 37 a pale godova trailas korkoro sar udovica dži ke ohtovardeš thaj štar brš. Voj sas stalno ando Hramo, služilas e Devlešće đeseja thaj e račava, postilas thaj molilaspe. 38 Thaj samo so o Simeon završisardas vi voj avili thaj hvalilas e Devles thaj

phenelas palo Isus savorende save ažučarenas te o Del otkupil o Jerusalem. 39 Kana e Isusešći dej thaj lesko dad dine gata so sas po zakono e Gospodesko, boldinepe ande Galileja ando piro gav Nazaret. 40 A o čhavro Jovano barjolas thaj zuravolas thaj pherdolas mudrost, a e milost e Devlešći sas pe leste. 41 E Isusesko dad thaj lešći dej svako brš džanas ando Jerusalem ande đesa kana sas o prazniko Pasha. 42 A kana sas e Isuse dešuduj brš, von aviline Lesa ando Jerusalem te slavin o prazniko. 43 Kana sas gata godola đesa, thaj kana boldenaspe čhere, o čhavro Isus ačhilo ando Jerusalem, a o Josif thaj e čhavrešći dej e Marija či džangline kaj si vo. 44 Nego gndisardine kaj si e društvoša anglal. Kana nakhlo već jek đes phiripe počnisardine te roden les maškar e familija thaj maškar okola kasa džanenas. 45 Sar či arakhline les boldinepe ando Jerusalem te roden les. 46 Thaj o trito đes arakhline les ando Hramo sar bešel maškar e sikavne thaj čholas kan lende thaj phučelas len. 47 A savora save ašunenias les divisajle lešće godaće thaj lešće odgovorende. 48 Kana dikhline les začudisajle, a lešći dej phendas lešće: "Čhaveja! Sostar čerdan amende gadava? Ake me thaj čiro dad e darasa rodam tut." 49 A o Isus phendas lende: "Sostar rodine man zar či džangline kaj me trubul te avav ando čher mungre Dadesko?" 50 Ali von či hačardine so o Isus kamlas te phenel lende. 51 Askal boldape lenca ando Nazaret thaj čholas kan lende. A e dej lešći lelas sama pe sa akala dogadajurja ande piro ilo. 52 A o Isus napreduilas ande mudrost thaj barjolas ande milost anglo Del thaj anglo them.

3 Sas dešupandžto brš sar vladilas o caro Tiberija e rimske carstvosa, o Pontije Pilato vladilas e judejava, o Irod vladilas e galilejava, a lesko phral o Filip vladilas ande Itureja thaj ande Trahonitada, o Lisanije vladilas ande Avilina, 2 o Ana thaj o Kajafa sas e šorvale rašaja, a o Del askal objavisardas piro alav e Jovanošće e Zaharijašće čhavešće ande pustinja. 3 Thaj o Jovano savo bolelas nakhlas e sasti okolina oko e reka e Jordan thaj propovedilas e themešće kaj e manuša trubun te obratinpe e Devlešće te jartol lende bezeha thaj te bolenpe. 4 Sago kaj ramol ando Sveto lili e prorokosko Isajasko: "Vo si o glaso savo čhol muj ande pustinja: 'Pripremin o drom palo Gospod, vorton e staze pale leste! 5 Neka svako dolina pherdol a svako gora neka slegnilpe! Sa e banđe droma neka ispravinpe thaj e grbave droma postanina ravne. 6 Thaj svako manuš dičhela o spasenje savo avel katar o Del.'" 7 O Jovano phenelas okolende save avenas te bolenpe: "Tumen

e sapešće čavra! Koli upozorisarda tumen te našen katar e Devlešči bari holji savi avel? 8 Sikaven tumare trajosa thaj tumare delenca kaj odvoisajle katar o bezeh thaj kaj obratisajle e Devlešće. Na hohaven tumen kaj si tumende dosta te phenen: 'Amen sam e Avramešće potomkurja,' kaj phenav tumende kaj o Del šaj vi katar akala bara te vazdel čavra e Avramešće." 9 Kaj o tover e Devlešće sudosko već si čutino po koreno e kaštesko. Svako kaš savo či bijanel lačhe plodurja činelape thaj čudela pes ande naj. 10 Askal o them phučiales: "So askal te čeras?" 11 A o Jovano phendas lenđe: "Kas si duj gada neka del jek okole kas naj. Thaj kas si habe neka del okoles kas naj." 12 Aviline vi e carinikurja te o Jovane bolelen thaj phendine lešće: "Sikamneja, so amen te čeras?" 13 A o Jovane phendas lenđe: "Na roden majbut porezo nego so odredil tumende e vlast." 14 E vojnikurja isto phučline: "A amen so te čeras?" A vo phendas lenđe: "Khonikastar na len love pe sila, na optužin khonikas hohamne thaj aven zadovoljno tumare počinava." 15 Ande godoja vrjama o them ažučarelas e Mesija thaj savora ande pire ile phučenasp te naj možda o Jovano Mesija. 16 Zato o Jovano phendas savorende: "Me bolava tumen e pajesa, ali avel vareko pale mande ko si majmočno mandar, kašće me najsem dostojno ni e haravlja pe sandale te putrav. Vo bolela tumen e Sveto Duhosa thaj e jagasa. 17 Vo si spremno te losarel o kučin e divesko katar e pleva. O div čidela thaj spremila ande piri žitnica, a e pleva dela jag e jagasa savi naštik mudardol." 18 Thaj but kasave opomene o Jovano phendas e themešće thaj navestilas lenđe e Bahtali nevimata. 19 A o Irod o vladari kas o Jovano ukorisarda zato kaj lijas e Irodijada savi sas romnji lešće phralešči, thaj pale sa aver bilačhimata save čerda, 20 pe sa godova još vi e Jovane čuda ande tamnica. 21 Kana o Jovano bolelas sa e themes, bolape vi o Isus. Dok o Isus molisajlo, putajlo o nebo, 22 thaj fuljisto pe leste o Sveto Duh o telesno obliko sago golubo, thaj andar o nebo ašundilo o glaso savo phendas: "Tu san mungro voljeno Čavo. Tu san mungri bah!" 23 Kana o Isus započnisardas e javno služba katar o Del, sas les varekaj katar trjanda brš. Inčarelaspe kaj si o Isus čavo e Josifesko. O Josif sas e Ilijesko čavo, 24 o Ilija sas e Matatesko čavo, a o Matat e Levijesko čavo, o Levije sas e Melhijesko čavo, o Melhi sas e Janajesko čavo, o Janaj e Josifesko čavo, 25 o Josif sas e Matatesko čavo, o Matatija sas e Amosesko čavo, o Amos sas e Naumasko čavo, o Naum sas e Eslijesko čavo, o Eslija sas

e Nangejesko čavo, 26 o Nangej sas e Maatesko čavo, o Maat sas e Matatijesko čavo, o Matatija sas e Semeinasko čavo, o Semein sas e Josihesko čavo, o Josih sas e Jodasko čavo, 27 o Joda sas e Joananesko čavo, o Joanan sas e Risasko čavo, o Risa sas e Zorovavelesko čavo, o Zorovavel sas e Salatiilesko čavo, o Salatiil sas e Nirijasko čavo, 28 o Niri sas e Melhijasko čavo, o Melhi sas e Adijasko čavo, o Adi sas e Kosamesko čavo, o Kosam sas e Elmadamesko čavo, o Elmadam sas e Iresko čavo, 29 o Ir sas e Isusesko čavo, o Isus sas e Eliezeresko čavo, o Eliezer sas e Jorimesko čavo, o Jorim sas e Matatesko čavo, o Matat sas e Levijesko čavo, 30 o Levije sas e Simeonesko čavo, o Simeon sas e Judasko čavo, o Juda sas e Josifesko čavo, o Josif sas e Jonamesko čavo, o Jonam sas e Eliakimesko čavo, 31 o Eliakim sas e Melejasko čavo, o Meleja sas e Menasko čavo, o Mena sas e Matatesko čavo, o Matata sas e Natanesko čavo, o Natan sas e Davidesko čavo, 32 o David sas e Jesejesko čavo, o Jesej sas e Jovidesko čavo, o Jovid sas e Voozesko čavo, o Vooz sas e Salmonesko čavo, o Salmon sas e Naasonesko čavo, 33 o Naason sas e Aminadavesko čavo, o Aminadav sas e Adminesko čavo, o Admin sas e Arnijesko čavo, o Arni sas e Esromesko čavo, o Esrom sas e Faresesko čavo, o Fares sas e Judasko čavo, 34 o Juda sas e Jakovesko čavo, o Jakov sas e Isakosko čavo, o Isak sas e Avraamesko čavo, o Avram sas e Tarasko čavo, o Tara sas e Nahoresko čavo, 35 o Nahor sas e Seruhesko čavo, o Seruh sas e Ragavesko čavo, o Ragav sas e Falekesko čavo, o Falek sas e Everesko čavo, o Ever sas e Salasko čavo, 36 o Sala sas e Kainamesko čavo, o Kainam sas e Arfaksadesko čavo, o Arfaksad sas e Simesko čavo, o Sim sas e Nojesko čavo, o Noje sas e Lamehesko čavo, 37 o Lameh sas e Matusalinesko čavo, o Matusalin sas e Enohesko čavo, o Enoh sas e Jaretesko čavo, o Jaret sas e Malaleilesko čavo, o Malaleil sas e Kainamesko čavo, 38 o Kainam sas e Enosesko čavo, o Enos sas e Sitesko čavo, o Sit sas e Adamesko čavo, o Adam sas e Devlesko čavo.

4 O Isus, pherdo e Sveto Duhosa, boldape katar e reka Jordan thaj o Sveto Duhosa indardale ande pustinja, 2 okote o beng iskušilas las štarvardeš đesa thaj khanči či hala pale godoja vrjama, a kana nakhline godola đesa vo bokhajlo. 3 A o beng phendas lešće: "Ako san Čavo e Devlesko, phen akale barešće te postanil mangro." 4 A o Isus phendas lešće: "Ando

Sveto lil ačhel ramome: 'Či trail o manuš samo katar o mangro.'" 5 O beng inđarda les pe vuči gora thaj sikadas leščé sa e carstvrja akale themeščé ando treno e jakhako. 6 Thaj phendas leščé o beng: "Tuće dava sa akaja vlast thaj e slava lendi, kaj si mande predaime thaj me šaj te dava len kaščé me kamav. 7 Ako peres pe kočá angle mande thaj slavís man, sa avela číro." 8 A o Isus phendas leščé: "Ando Sveto lil ačhel ramome: 'De kočá samo anglo Gospod číro Del, thaj jedino les slavísar.'" 9 Thaj o beng inđarda les ando Jerusalem thaj čhuta les po vrho e Hramosko thaj phendas leščé: "Ako san tu Čhavo e Devlesko, čhude tut katar tele 10 kaj ando Sveto lil ramol: 'Pire andelende zapovedila pale tute te len sama pe tute', 11 thaj: 'von pe vas inđarena tut te či pečes e pungresa ando bar.'" 12 A o Isus phendas leščé: "Ramome si vi akava: 'Na iskušísar e Gospode číre Devle.'" 13 Thaj kana o beng završísarda te iskušil les, đelotar lestar pale varesošči vřjama. 14 O Isus boldape ando galilejako krajo pherdo e Sveto Duhoščé silava thaj o glaso pale leste buljilo pe sasto godova krajo. 15 Sikavelas pe lende sinagoge, thaj savora šukar mothonas pale leste. 16 Thaj avilo ando gav savo akhardolas Nazaret kaj barilo thaj pe piro običajo ando savato dija ande sinagoga thaj uštílo te čítol. 17 Dine les o lil katar o proroko Isaija, putardas o lil thaj arakhla o than kaj si ramome: 18 "O Duho e Gospodesko si pe mande zato makhlas mungro šoro e uljeja thaj bičhaldá man te anav e Bahtali nevimata e čorende, bičhaldá man te propovedil e phanglende kaj avena mukline, thaj e korende kaj dičhena, a e mučíme kaj avena oslobodíme 19 thaj te proglasiv o brš milosti e Gospodesko". 20 Phandada o Lil, dijala ko sluga thaj bešlo te sikavel, a savora save sas ande sinagoga dičhenas pe leste. 21 Thaj počnisarda te phenel lende: "Ađes akava Lil savo ašundine tumare kanenca pherdilo." 22 Savora phenenas sa majšukar pale leste thaj divinaspe e šukar alavende kaj inkļjenas andar lesko muj thaj phenenas: "Naj li akava o čhavo e Josifesko?" 23 Askal phendas lende: "Tumen mande bi sumnjako mothona akaja poslovica: 'Doktorina! Sastar korkoro tut!' Čer vi akate ande číro gav kaj barilan so ašundam kaj čerdan ando Kafarnaum." 24 Askal ačhílo majdur te mothol: "Čačes phenav tumende: 'Nijek proroko či lačhe avilo ande piro gav kaj bajrilo.'" 25 A čačes phenav tumende: E but udovice sas ando Izrael ande vřjama kana sas o Ilija proroko, askal o nebo phandadilo pe trin brš thaj šov čhon thaj sas bari bok pe sasti phuv e Izraelošči. 26 Ali niječhače lendar nas bičhaldó o Ilija osim varesave udovicače ando gav Sarepta, savo

sas ando Sidonsko krajo. 27 Thaj but gubavcurija sas ando Izrael pale vřjama kano sas o Jelisej proroko ali ni jek lendar či sastílo nego samo o Neman andar e Sirija." 28 Thaj savora ande sinagoga zurale holjajle kana ašundine akava. 29 Uštíle thaj tradine les avri andar o gav thaj inđardine les po vrho e gorako kaj sas sazídome lengo gav te čhuden les opral. 30 Ali vo nakhlo maškar lende thaj đelotar. 31 Thaj avilo ando galilejsko gav savo akhardolas Kafarnaum thaj sikavelas len ando savato. 32 A o but o them čúdílaspe leščé sikavipeščé kaj lesko svato sas pherdo síle. 33 Ande sinagoga sas varesavo manuš ande savo sas bilačo duho e bendesko, vo čhutas muj zurale glasosa: 34 "So kames amendar, Isuse andar o gav Nazaret? Avilan te uništís men? Džanav ko san: Sveco e Devlesko." 35 A o Isus zapovedísardas leščé: "Phandav číro muj thaj inkļji andar leste!" Askal o bilačo duho harada les angle savorende, inkļjisto andar leste thaj ni cara či naudísardas leščé. 36 Savora sas but začúdíme thaj phenenas jek avreščé: "Sosko si godova svato, te ando autoriteto thaj ande síla zapovedil e bilače duhonende thaj von inkļjen!" 37 Thaj o glaso pale leste buljilo pe sa e okolne thana. 38 Kana inkļjisto andar e sinagoga, dija ande Simonesko čher. E Simoneščé sokra astardas e bari groznica, pa zamolisardine les te sastarel lat. 39 Vo bandílo paše late thaj zapovedísardas e groznicače te mućela thaj e groznica nestanisardas. Voj odma uštíli thaj ačhíli te služil len. 40 Kana nakhlas o savatosko đes, sa e nasvalen katar razne nasvalímata, anenas len ko Isus, a vo pe savorende čholas pire vas thaj von sastonas. 41 A vi e bilače duhurja inkļjenas andar e but e manuša thaj čhonas muj thaj phenenas: "Tu san Čhavo e Devlesko!" A vo pretílas lende thaj zabranísardas lende te na čeren svato, kaj von džanenas kaj si vo o Hristo. 42 A kana svanosardas o đes, inkļjisto thaj đelotar po pusto than. A o them rodelas les. Kana arakhline les avile leste thaj kamline te ačhaven les te na džaltar lendar. 43 A vo phendas lende: "Vi e manušende andar e aver gava trubul te anav e Bahtali nevimata pale Devlesko carstvo, kaj zato o Del bičhaldá man." 44 Thaj nastavísarda te propovedil pe judejske sinagoge.

5 Jekhvar kana o Isus ačhelas pe obala ko galilejako jezero, o them spídelaspe pe leste te ašunen o alav e Devlesko. 2 O Isus lija sama e duj čamcurija kaj ačhenas pe obala andar save inkļjístine e ribarja thaj halavenas pire mreže. 3 Thaj dija ande jek katar o čamco savo sas e Simonesko thaj zamolisardas les te spíden les cara majdur katar e obala. Bešlo

andre thaj počnisardas te sikavel e theme andar o čamco. 4 A kana o Isus ačhilo te čerel svato e themešće, phendas e Simonešće: "Otplovisar okote kaj si handuk o paj thaj čhude e mreže čire thaj astar e mačhen." 5 A o Simon phendas lešće: "Sikavneja! Sasti rjat trudisajlam thaj khanči či astardam, ali ako tu gajda phenes, čhudava e mreže." 6 Kana čerdine godova, astardine but mače, gači kaj pharjonas lende mreže. 7 Dine znako pire drugarenđe ando aver čamco te aven te pomožin len. Kana von aviline, pherdine e liduj čamcurija gajda kaj gata potonisardine. 8 A kana dikhlas o Simon Petar, pelo pe pire kočča angle Isusešće pungre thaj phendas: "Džatar mandar, Gospode! Me sem bezehalo manuš." 9 Thaj sas ando čudo o Petar thaj savora save sas lesa zbog e bute e mače kaj astardine. 10 A gajda vi o Jakov thaj o Jovano sas ando čudo. Von sas e čhave e Zevedeješće thaj e drugarja e Simonešće. A o Isus phendas e Simonešće: "Na dara! Katar akana e manušen astareja sago e mačhen." 11 Thaj crdine e čamcurja pe phuv, mukline sa thaj teljardine pale leste. 12 Kana sas o Isus ande jek gav, dijas pe jek manuš savo sas sa ande guba. Dikhla e Isuse thaj pelo angle leste e mujesa džike phuv, thaj zamolisarda les: "Gospode! Te kames šaj te sastares man katar e guba." 13 Vo čhuta po vas pe leste thaj phendas: "Kamav, av sasto!" Thaj e guba odma peli lestar. 14 A o Isus zapovedisardas lešće: "Na phen khonikašće, nego dža thaj sikav tu e rašaješće thaj prinesisar čiri žrtva palo čiro sastipe, sar odredisardas o Mojsije. Godova avela sago dokazo e manušenđe." 15 A o glaslo pale leste još majbut buljolas thaj o but o them čidelaspe te ašunen les thaj te sastarel len katar lende nasvalimata. 16 A vo delotar ande pustinja te molilpe e Devlešće. 17 Jek đes dok o Isus sikavelas e themes, bešenas lesa e fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar save aviline andar sa e galilejske gava, judejske thaj andar o Jerusalem. A e sila e Gospodešči sas e Isuseja te sastarel e nasvalen. 18 Askal aviline varesošće manuša save indarenas pe nosilje e manušen savo sas lino. Kamline te anen les andre thaj te čhon les anglo Isus. 19 Ali, sar katar o but o them naštik dine lesa andre, linepe po krovo e čheresko thaj kroz o krovo muklinele tele zajedno e nosiljasa maškare anglo Isus. 20 Kana o Isus dikhla lengo pačipe, phendas e line manušešće: "Manušeja, jartompe tuče čire bezeha." 21 E fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar počnisardine te gndin: "Ko si akava kaj hulil po Del? Ko šaj te jartosarel e bezeha osim o Del?" 22 A o Isus džangla lende gndimata thaj phendas lende:

"Sostar gajda gndin ande tumare ile? 23 So si maj loče te phenelpe: 'Jartime si tuče će bezeha' ili te phenelpe: 'Ušti thaj phir'?" 24 Dokaživa tumenđe kaj man, e Čhaves e Manušešće, si vlast pe phuv te jartosarv e bezeha." Askal phendas e line manušešće: "Tuče phenav: 'Ušti, le čire nosilje thaj džatar tuče čhere!'" 25 Vo odma uštilo angle lende thaj lija pe soste pašljolas thaj delotar pire čerešće thaj hvalilas e Devle. 26 Savora sas ando čudo, slavinas e Devle thaj pherde dar phenenas: "Čudurja ades dikhlam!" 27 Pale godova o Isus inklijasto thaj dikhla e cariniko savo bučholas Levije kaj bešel po than kaj počinelas pe o porezo thaj phendas lešće: "Av pale mande." 28 O Levije mukla sa, uštilo thaj teljarda pale leste. 29 Pale godova o Levije čerdas lešće ande piro čer bari gozba. Leja pale sinija bešenas but carinikurja thaj vi aver manuša. 30 Askal e fariseja thaj lende sikavne e Mojsiješće zakonestar počnisardine te mrmljan pe leste thaj phendine lešće učenikonenđe: "Sostar han thaj pijen e carinikonenca thaj e bezehalenca?" 31 A o Isus phendas lende akaja izreka: "'Či trubun e saste manuša e doktore nego e nasvale'." 32 Gajda vi me či avilem te akharav e pravednikonen, nego e bezehalen te boldenpe katar pire bezeha ko Del." 33 Von askal phendine lešće: "Sostar e Jovanošće učenikurja često postin thaj molinpe, isto gajda vi e farisejende učenikurja, a čire či postin nego han thaj pijen?" 34 A o Isus phendas lende: "Tuguin li e svaturja dok si o džamutro lenca? Nisar! 35 Nego avela o đes kana otmina lendar e džamutro thaj askal postina ande godola đesa." 36 O Isus phendas lende još jek paramiči ande slike: "Khonik či čininel o nevo kotor katar e nevi haljina te suvel pe purani haljina. Ako godova čerel, e nevi haljina činidola, a e purane haljinaće či ačhela o kotor katar e nevi haljina. 37 Khonik či čhol e nevi mol ande purani morčhači trasta, kaj e nevi mol pharavela e trasta thaj e mol čhordola, a e morčhači trasta propadnila. 38 Nego e nevi mol ande nevi morčhači trasta trubul te čholpe. 39 Thaj khonik ko pijel e purani mol, či kamel e nevi, kaj phenel e purani mol si majlači."

6 Jek savato kana o Isus načhelas maškar e njive, lešće učenikurja trgonas o div e vastenca thaj hanas. 2 A varesave katar e fariseja phendine e Isusešće: "Sostar čeren, okova so po zakono naj muklo te čerelpe savatone?" 3 A o Isus phendas lende: "Sigurno čitosardine ando Sveto lil so o David čerdas, kana vo thaj okola save sas lesa bokhajle a nas len so te han. 4 Dijas ande Devlesko čer thaj lijas e svete mangre save či tromal te hal khonik osim

e rašaja, hala thaj dija vi okolende save džanas pale leste.” 5 Thaj phendas lenđe: “Kaj me, o Čhavo e Manušesko, gospodari sem e savatosko.” 6 A jek aver savato, o Isus dija ande sinagoga thaj sikavelas, a kote sas jek manuš e šuće vastesa. 7 E fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar inčarenas e jakha pe leste te dičen dali sastarela ando savato te došaren les. 8 A vo uštilo thaj ačhilo angle manuša. 9 A o Isus phendas lenđe: Te phučav tumen: “Dali tromalpe savatone te čerelpe lačhipe ili bilačhipe, o trajo te spasilpe ili te hasarelpe?” A von samo ačhenas. 10 O Isus dikhlas pe lende savorende thaj phendas e manušešće e šuće vastesa: “Inzar čo vas.” A vo čerda gajda thaj o vas lesko sastilo thaj sas sasto sago vi aver. 11 A e fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar holjajle thaj čerdine svato maškar pende so te čeren e Isuseja. 12 Ande godoja vrijeme o Isus delo pe gora te molilpe. Okote ačhilo sasti rjat thaj molilaspe e Devlešće. 13 Thaj kana avilo o đes, akhardas pire e učenikonen thaj losarda maškarlende e dešudujen, thaj akharda len apostolurja a lenđe alava sas: 14 O Simon (saves akharenas Petar), thaj o Andrija (e Petresko phral), o Jakov thaj o Jovan, o Filip thaj o Vartolomej, 15 o Matej thaj o Toma, o Jakov (savo sas čhavo e Alfejevesko) thaj o Simon (savo sas pobunjeniko), 16 o Juda (čhavo e Jakovesko), thaj o Juda (andar o gav Iskariot, savo izdaisarda les). 17 Pale godova o Isus fulljisto lenca tele katar e gora thaj ačhilo po ravno than. Okote sas baro brojo lešće učenikurja thaj o silno them andar o krajo e judejako, andar o Jerusalimo, andar e tirske thaj andar e sidonske gava pašo more. 18 Von aviline te ašunen les thaj te sastarel len katar lenđe nasvalimata, a avenas vi okola saven mučinas e bilače duhurja, a o Isus oslobodilas len. 19 Thaj sa o them rodela te čhon pire vas pe leste, kaj andar leste inkljelas e sila thaj von sa sastonas. 20 Vo dikhla pe pire učenikurja thaj phendas: “Blago tumende save sen čore, kaj si tumaro e Devlesko carstvo. 21 Blago tumende save sen akana bokhale, kaj čaljona. Blago tumende save akana roven, kaj asana. 22 Blago tumende kana e manuša mrzana tumen, kana odbacina tumen, kana ladžarena tumen, thaj kana phenena pale tumende kaj sen bilače, zbog godova kaj paćan ande mande, ando Čhavo e Manušesko! 23 Radujin tumen ande godola đesa thaj čhelen e bahtatar, kaj bari si tumari nagrada po nebo! Kaj sa godova bilačhipe isto gajda amaro them čerelas amare prorokonende ande lenđi vrijeme. 24

Ali teško tumende save sen akana barvale, kaj već primisardine e uteha tumari. 25 Teško tumende kaj sen akana čaljarde, kaj bokhavona. Teško tumende kaj asan akana, kaj rovena thaj tuguina. 26 Teško tumende kana savora lače mothona pale tumende, kaj isto gajda amaro them čerelas amare hohamne prorokonende ande lenđe vrijeme.” 27 “Ali tumende save ašunen phenav: Volin tumare dušmajen! Čeran lačhipe okolende save mrzan tumen! 28 Blagoslovin okolen kaj den tumen romaja! Molin tumen e Devlešće pale okola save vredon tumen. 29 Ako vareko pečel tut pe jek rig e muješći, bolde lešće vi aver rig. Ako vareko lijas čiro ogrtači, deles vi čiro gad. 30 Ko mandel tutar vareso, de les. A okolestar kaj otmil čiro, na rode palpale. 31 Thaj askal sar kaman te čeren e manuša tumende, gajda čeren vi tumen lenđe. 32 Ako volin samo okolen save tumen volin, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale volin samo okolen save len volin. 33 Thaj ako čeren lačhipe samo okolende kaj tumende čeren lačhipe, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale čeren gajda. 34 Thaj te den udžile samo okolen katar save ažućaren te bolden tumende, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale den e bezehalen udžile te šaj palem dobin palpale. 35 Volin tumare dušmajen, čeren lenđe lačhipe, den len udžile thaj na ažućaren khanči te bolden tumende. Ako čeren gajda, avela bari tumari poćin, thaj avena čhave e Majbarešće, kaj si vo lačo čak vi okolende kaj si nezahvalne thaj vi e bilačhende. 36 Aven dakle bare ileja sago kaj si vi tumaro nebesko Dad bare ileja.” 37 Na sudin thaj či sudilape tumende. Na osudin thaj či avena osudime. Jartosaren thaj jartolape tumende. 38 Den thaj dela pe tumende. Čhordola pe tumende ande angalja lači mera, nabime, čhinosardi thaj preobilno kaj sošće merava merin kasave merava merilape tumende. 39 Thaj phendas lenđe akaja paramiči ande slike: “Dali šaj o koro e kore te vodil? Či li perena liduj ande hv? 40 Nijek učeniko naj majbaro katar piro sikavno. Svako savo si sikado dži ko krajo, avela sago vi o sikavno lesko. 41 Sostar dičhes e kaštešći prušuk ande jak čire phralešći, kana či haćares o baro kaš ande čiri jak? 42 Sar šaj phenes čire phralešće: ‘Phrala, ažućar te inkalav e kaštešći prušuk savi si ande čiri jak’, kana ni korkoro či haćares o baro kaš ande čiri jak? Licemernona! Majsigo inkal o baro kaš andar čiri jak thaj majlače dičeja e kaštešći prušuk te inkales andar čire phralešći jak.” 43 Lačo kaš či bijanel bilače plodurja, a bilačo kaš či bijanel lače plodurja. 44 Kaj svako kaš pe piro plodo pindžarelpe. E smokva thaj e drak či kušenpe katar

e kangre. 45 O lačo manuš andar e lači riznica pire ilešči inkale! lačhipe, a o bilačo manuš andar piro bilačo ilo inkale! o bilačhipe, kaj andar o muj inkjel sova si pherdo o ilo. 46 "Sostar akharen man: 'Gospode! Gospode!' A naj sen pačivale okolešče so phenav tumenđe? 47 Sikavava tumenđe pe kaste anel svako savo avel mande, ašunel mungre alava thaj si pačavilo mungre alavenđe: 48 Slično si sago o manuš savo agajda čerdas piro čher: hanadas handuk thaj čhuta o temelji pe stena. Kana avili e poplava, o paj navalisarda po čher, ali naštik haradale kaj sas lače sagradime. 49 A kova savo ašundas mungre alava a naj pačavilo mungre alavenđe, vo si sago o manuš savo vazdas piro čher pe phuv bi temeljesko, pe savo navalisarda o paj, odma harada o čher thaj katar godova čher sas bari ruševina."

7 Kana o Isus dija gata sa godola alava anglo them, dija ando gav Kafarnaum. 2 Varesave rimske kapetano sas robo savo sas nasvalo po smrto, a vo sas lešče but drago. 3 A kana o kapetano ašundas palo Isus, bičhaldas lešče e židovske starešinen thaj molisarda les te avel te sastarel lešče slugo. 4 A von avilne ko Isus thaj počnisardine ilestar te molin les alavenca: "Zaslužisarda te čeres lešče godova, 5 kaj volil amare theme thaj vo vazdas amende e sinagoga." 6 A o Isus teljarda lenca. Thaj kana sas več paše ko čher, bičhaldala o kapetano pire drugaren leste te phenen lešče: "Gospode! Na truditu, kaj Najsem dostojno te des ande mungro čher. 7 Zato vi či inčara man dostojno te avav angle tute, nego samo phen alav thaj o sluga mungro sastola. 8 Kaj vi me sem manuš tale vlast thaj si man tale mande vojniskurja. Thaj kana phenav ječešče: 'Dža!', vo džaltar. Thaj kana phenav averešče: 'Av!', vo avel. Thaj kana phenav mungre robošče: 'Čer godova!' vo čerel." 9 A kana godova ašundas o Isus, zadivisajlo e kapetanošče thaj boldape ko them savo džalal pale leste thaj phendas: "Phenav tumenđe: kasavo pačipe či arakhlem ke nijek manuš ando Izrael!" 10 A kana okola kaj sas bičhalde katar o kapetano boldinepe čhere, arakhline e robo kaj si sasto. 11 Pale godova o Isus teljarda ando gav savo akhardolas Nain. Pale leste džans e učenikurja thaj o but o them. 12 Kana avilo paše ke gavesko vudar, baš askal inkalenas e mule, čhave savo sas jedinco pire dejako savi sas udovica. Lava sas o but o them andar o gav. 13 Kana dikhlala o Gospod, sažalisajlo pe late thaj phendas lače: "Na rov!" 14 Pale godova avilo ko mohto, čhuta pire vas pe leste thaj o kola kaj indarenas o mohto ačhiline. A vo

phendas: "Čhaveja, tuče phenav: Ušti!" 15 O mulo vazdape, bešlo thaj počnisarda te čerel svato. A o Isus dijales lešče dejače. 16 A savora zadivisajle thaj počnisardine te hvalin e Devle alavenca: "Baro proroko avilo maškar amende!" thaj: "O Del avilo ando pomoć pire themešče!" 17 Thaj godova glaslo pale leste buljilo pe saste judejske krajurja thaj pe sasti okolina. 18 E Jovanošče učenikurja javisardine e Jovanošče so o Isus čerdas. A vo akhardas pire dujen učenikonen 19 thaj bičhaldala len ko Gospod te phučen les: "Dali san tu okova saves o Del obečisardas kaj bičhalela les ili te ažučaras avres?" 20 Kana akala duj manuša aresline leste, phendine: "O Jovano savo bolel bičhaldala amen tute te phučas tut: 'Da li san tu okova saves obečisardas o Del kaj trubul te avel, ili te ažučaras avres?'" 21 O Isus baš ande godova časlo sastarelas e buten katar lenđe muke, razne nasvalimata thaj katar e bilače duhurja thaj e bute kore manušenđe boldas o vido. 22 A o Isus phendas lenđe: "Džan thaj phenen e Jovanošče so upravo dikhlina thaj so ašundine: e kore dičhen, e bande phiren, e gubavcurja saston, e kašuče ašunen, e mule bolden pes ando trajo, a e čorende propovedilpe e Bahtali nevimata. 23 Blago okolešče savo či sablaznilpe zbog mande." 24 A Kana e Jovanošče učenikurja đelear, o Isus počnisardas te mothol e themešče palo Jovano: "So đeline te dičhen ande pustinja? E trska, savja ljuljil e balval? Na! 25 So đeline te dičhen? Manušes savo lija pe peste šukar drze? Na! E manuša save indaren pe peste e šukar drze thaj train ando raskoš, von si ande carošče dvorurja. 26 So dakle inklijistine te dičhen? E proroko? Ej, me phenav tumenđe, vo si majbut vi katar o proroko. 27 Kaj o Jovano si okova pale savo o Del phendas ando Sveto lil: 'Ake, me bičhalav angle tute mungre glasnikones thaj vo lačharela o drom angle tute.' 28 Phenav tumenđe: katar sa e manuša save sas ikada bijande, khonikal naj majbaro katar o Jovano savo bolelas, a okova savo si majcikno ande Devlesko carstvo majbaro si lestar." 29 Kana sa o them thaj vi e carinikurja save sas bolde e Jovanošče boldimasa, ašundine e Isuse sar čerel svato priznaisardine kaj si e Devlesko sikavipe ispravno. 30 A e fariseja thaj e sikavne e Mojsiješče zakonestar, či kamenas te bolel len o Jovano. Von odbisardine so o Del planirisarda pale lenđe. 31 O Isus phendas: "Kasa te usporediv e manušen katar akajja generacija? Kašče si slične? 32 Lenca si sago čhavrenca save bešen po sokako thaj jek avrešče čhon muj: 'Svirosardam tumenđe veselo, a tumen či čheldine, đilabadam tumenđe

tuzno, a tumen či rujine!' 33 Gajda avilo o Jovano savo bolelas. Niti halas mangro niti pijelas mol, a tumen phenen: 'O bilačo duho si ande leste!' 34 Avilem me, o Čhavo e Manušesko. Vi hav vi pijav, a tumen phenen: 'Dik, o manuš halapljivo thaj matarno, drugari e carinikonengo thaj e bezehalengo.' 35 Savora save prihvatine e Develešči mudrost sikaven kaj si voj čači." 36 Varesavo farisejo zamolisarda e Isuse te hal leste. O Isus dija ande farisejsko čher thaj lijas than pale sinija. 37 Kana ake avili varesošči manušnji savi sas bezehali ando gav. Ašunda kaj si o Isus pale sinija ande farisejsko čher, avili thaj andas e alabasterosko čaroro ande savo sas kuč mirisno ulje. 38 Ačhili pale lešče pungre, rovelas thaj e jasvenca thovelas lešče pungre a pire balenca khoselas len. Čumidelas len thaj mačhelas len e mirisne uljeja. 39 Kana godova dihkhas o fariseji savo akharda e Isuse ande piro čher, gndisardas ande peste: "Kana akava avilosas proroko, džanglasas ko si thaj sošči si akaja manušnji, savi diril les, kaj si bezehali." 40 O Isus phendas lešče: "Simone, siman vareso te phenav tuče." A vo phendas: "Phen, sikavneja." 41 O Isus majdur motholas: "Sas varesavo manuš savo delas averende udžile love. Gajda sas duj džene save sas lešče udžile. Jek sas lešče udžile pandž šela rupune lovora, a aver pandžvardeš. 42 Sar naštik te boldine e love save sas lešče udžile, vo jartosardas liduj dženenende o dugo. Savo lendar majbut volila les?" 43 O Simon phendas: "Gndiv kaj okova savešče si majbut jartome." A o Isus phendas lešče: "Lače phenes." 44 Gajda boldape ke manušnji thaj phendas e Simonešče: "Dičhes akala manušnja? Dijem ande čiro čher, a tu ni paj či dijan man te thovav mungre pungre, a voj pire jasvenca thoda mungre pungre thaj pire balenca khosla len. 45 Tu či ni čumidan man, a voj, sar dija andre, či ačhili te čumidel mungre pungre. 46 Uljeja mungro šoro či makhlan, a voj e mirisne kuč uljeja mungre pungre makhlas. 47 Zato, phenav tuče: "Voj sikadas but ljubav kaj si lače jartome e but e bezeha, a maj cara ljubav sikadas okova savo si maj cara svesno kaj si lešče jartome lešče bezeha." 48 A o Isus phendas e manušnjaje: "Jartome si tuče čire bezeha." 49 A kola save sas pale sinija počnisardine te mothon maškar pende: "Ko si akava kaj vi e bezeha jartol?" 50 A vo phendas e manušnjaje: "Zbog čiro pačipe tu san spasime. Dža ando miro!"

8 Pale godova o Isus džalaz pe sa e bare thaj cikne gava, propovedilas thaj navestilas e Bahtali nevimata palo o carstvo e Devlesko. Pale leste džanas e dešuduj apostolurja 2 thaj varesave manušnja

saven o Isus oslobodisardas katar e bilače duhurja thaj sastarda len katar e nasvalimata: e Marija andar e Magdala, andar savi tradas eфта бeнга, 3 e Jovana romnji e Huzošči savo sas e Irodosko upravitelj, e Suzana, thaj but aver save pomožinas e Isusešče thaj e dešuduje apostolende pire lovenca thaj okoleja so saslena. 4 Dok još čidelaspe o but o them andar e razne gava, o Isus phendas lende akaja paramiči: 5 "Jek đes inklijsto o sejači te sejol. Dok sijolas, varesavo seme pelo po drom thaj o them uštada les a e čiriknja aviline thaj haline les. 6 Aver seme pelo pe barutni a kana inklijsto odma šučilo kaj nasle dosta vlage. 7 Varesavo seme pelo maškar e kangre thaj e kangre tasadine les sar barjonas zajedno lesa. 8 A varesavo napokon pelo pe lači phuv, niknosarda thaj bijanda šel drom majbut." Phendas godova thaj čhuta muj: "Ašunen kana već situmen kan!" 9 E učenikurja phučline e Isuse so značil godoja paramiči. 10 A vo phendas lende: "Tumende si dino te džanen e tajne e Devlešče carstvošče, a averende si dino samo ande paramiča, kaj ando Sveto lil ačhel ramome: 'vi ako dičhen či primetin, vi ako čhon kan či hačaren.' 11 A akava si so značil e paramiči: O seme si sago o alav e Devlesko. 12 Okova seme savo pelo po drom si sago e manuša save ašunen o alav, ali avel o beng thaj inđarel o alav e Devlesko andar lende ile te na pačan thaj te či spasinpe. 13 A varesave si sago o seme savo si posadime pe barutni phuv. Kana ašunen e Devlesko alav, odma prihvatine les e bahtasa, ali naj len koreno. Varesavi vřjama pačan, ali kana aven e kušnje von peren katar o pačipe. 14 A okova seme savo pelo ande kangre si sago e manuša save ašunen o alav, ali još pe lengo drom e tražošče brige tasaven len e barvalipeja thaj akale tražošče nasladenca thaj či anen lačo plodo. 15 Okova seme savo pelo pe lači phuv si sago e manuša save ašunen o alav thaj inčarenle ando lačo thaj plemenito ilo thaj ustrain dok či anen plodo." 16 "Khonikal kana del jag o stenko či čhol les talo čaro niti talo kreveto, nego čhon les po čirako, te dičhen o svetlo okola save den andre. 17 Sa so si garado thaj čerdo tajno avela sikado javno thaj inklijela po videlo. 18 Len sama sar ašunen, kaj kas si delape lešče, a kas naj lelape lestar vi okova so gndil kaj si les." 19 Ko Isus aviline lešči dej thaj lešče phral, ali katar o but o them naštik čerdine lesa svato. 20 Vareko javisarda e Isusešče: "Čiri dej thaj čire phral ačhen avri thaj kamen te dičentu." 21 O Isus phendas lende: "Mungri dej thaj mungre phral si okola save ašunen thaj izvršisaren o alav mungre Devlesko." 22 Jek đes o Isus phendas pire dešuduj učenikonende: "Hajde te nakhas pe koja

rig e jezerošči." O Isus thaj lešće učenikurja dine ando čamco thaj isplovisardine. 23 Dok plovinas, e Isuse lija e lindri. Ande godova muklape e oluja po jezero. E lađica počnisarda te pherelpe e pajesa a von arakhlinepe ande bari briga pale piro trajo. 24 Aviline ko Isus, džungadine les thaj čhutine muj: "Sikavneja, sikavneja, tasadosa!" Vo džungadilo, thaj zapovedisarda e bavlajaće thaj e talasende thaj e talasurja smirosajle thaj nastanisarda tišina. 25 A o Isus phendas lenđe: "Kaj tumaro pačipe?" A von ande dar thaj ando čudo phučenas jek avres: "Ko si akava te zapovedil e paješće thaj e bavlajaće, a von te pokorisarenpe lešće?" 26 Askal o Isus thaj lešće učenikurja otplovisardine pe obala ke gerasinsko krajo, savo si pe koja rig katar o Galilejako jezero. 27 Dok o Isus inkljelas pe obala, avilo angle leste o manuš ande savo sas e bilače duhurja. Već dugo či indarelas e drze pe peste, niti trailas ando čer nego trailas ande limorja. 28 Kana o manuš dikhla e Isuse, čhudape pe koča angle leste thaj ande sasto glaso čhuta muj: "So kames mandar, Isuse, majbare Devlešće čhaveja? Moliv tut na mučisar man!" 29 (Kaj o Isus zapovedisardas e bilače duhošće te inkljel andar godova manuš. Kaj već lungo vrjama o bilačo duho inčarelas les ande piri vlast. Čak vi kana phandenas les ande lancurja thaj ande okurja, o manuš trgolas e lancurja thaj o beng indarelas les ande pustinja.) 30 O Isus pe godova phuča les: "Sar bučhos?" Vo phendas: "Legija", kaj ande leste dine e but bilače demonurja. 31 Thaj zamolisardine e Isuse te na naredil lenđe te džantar ando bezdan. (Abyssos 912) 32 A okote ande gora sas bari gomila bale save čarjonas. Askal e demonurja zamolisardine e Isuse te mučel len te den ande bale. Thaj vo mukla len. 33 Askal e bilače demonurja inkljistine andar o manuš thaj dine ande bale. Thaj e bale pojurisardine niz o brego ando jezero thaj tasadile. 34 A kana dikhline okola manuša kaj lenas sama pe bale so sas, našline thaj phendine pe gava thaj pe okoline thana so dikhline. 35 A o them inkljisto te dičhel so sas. Avile džiko Isus thaj dikhline e manuše andar savo inkljistine e bilače demonurja sar bešel džike Isusešće pungre, furjardo ande drze thaj saste gođasa e dar askal dijas pe lende. 36 A okola kaj lenas sama pe bale phendine averende, sar o Isus oslobodisardas e manuše ande savo sas e demonurja. 37 Askal e Isuse zamolisarda sa o them andar e gerasinsko krajo te džaltar lendar kaj lijalen e bari dar. O Isus dija ando čamco thaj teljarda palpale ande Galileja. 38 A o manuš andar savo o Isus tradas e bilače demonen, zamolisarda e Isuse te šaj ačhel

lesa, ali o Isus phendas lešće: 39 "Bolde tut čhere thaj phen sa so čerda tuće o Del." Vo delotar thaj razglasisarda pe sasto gav so čerda lešće o Isus. 40 A kana o Isus boldape palpale pe koja rig e jezerošči, maladale o them kaj željno ažučarenas les. 41 Thaj diik, avilo o manuš kasko alav sas Jair, savo sas jek katar e vođe ande sinagoga. Thaj pelo pe pire koča angle Isusešće pungre thaj zamolisarda les te del ande lesko čer 42 kaj sas po meripe lešči jedino čhej savja sas varekaj katar dešuduj brš. Dok o Isus džalal ande Jairesko čer oko leste čičidelaspe sa o them katar sa e riga. 43 A maškar o them sas jek manušnji savi sas nasvali katar o godova kaj dešuduj brš thavdelas o rat later. Sa so sasla dija pe doktorja thaj khonik naštik te sastarelas lat. 44 Nakhli palal leste thaj astardape e čoškostar katar e Isusešči haljina, thaj o rat odma ačhilo later. 45 A o Isus phendas: "Ko astardape pale mungri haljina?" Savora počnisardine te braninpe, a o Petar phendas: "Sikavneja, o but o them čičideltut thaj spidelpa, a tu phučes ko astardape pale mande." 46 A o Isus phendas: "Vareko astardape pale mande. Hačardem sar e sila inkljisti andar mande thaj vareko sastilo." 47 Kana e manušnji dikhla kaj či ačhili neprimetno, izdralas e daratar thaj peli pe koča angle leste thaj angle sasto them phendas sostar astardape pale leste thaj sar odma sastili. 48 A vo phendas laće: "Čhejo, čiro pačipe sastardatu. Dža ando miro!" 49 Dok o Isus još čerelas svato e manušnjasa, avilo vareko andar e Jairesko čer ko Jair savo sas vođa ande sinagoga thaj phendas: "Čiri čhej muli. Na mučisar majbut e sikavne." 50 Ašunda godova o Isus thaj phendas: "Na dara! Samo pača thaj voj traila!" 51 Kana o Isus areslo ando čer, či muklas khonikašće te den andre lesa osim o Petre, o Jovane, o Jakov thaj e čhorako dade thaj laće deja. 52 A savora save sas ando čer rovenas thaj žalinas pale čhori. A o Isus phendas lenđe: "Na roven! Či muli, nego samo sovel!" 53 A von asanas lestar kaj džangline kaj muli. 54 O Isus astarda lat palo vas thaj čhuta muj: "Čhorije, uštili!" 55 Thaj lako duho boldape ande late thaj voj odma uštili, a vo naredisardas te denla te hal. 56 A lako dad thaj laći dej čudisajle, a vo zapovedisarda lenđe te na phenen khonikašće so sas.

9 O Isus akhardas e dešuduj apostolen thaj dijalen moć thaj vlast pe sa e bilače duhurja thaj te sastaren katar e nasvalimata. 2 Bičhaldal len te navestin e Devlesko carstvo thaj te sastaren e nasvalen. 3 Thaj phendas lenđe: "Na te avel tumen tumenca po drom ni rovlji, ni trasta ni so hana, ni love

thaj na te avel tumen tumenca po duj haljine! 4 Kana den ande varesko gav, ačhen ande jek čher dok či džan ande aver gav. 5 Ande savo gav či primin tumen, inkljen andar godova gav thaj čhinon o praho katar tumare pungre. Godova avela znako kaj mukline les lešće sudošće.” 6 Thaj e učenikurja teljardine majdur: obilarzinas e gava, navestinas e Bahtali nevimata thaj sastarenas e nasvalen. 7 Kana ašunda o vladiri o Irod so dogodisajlo, sas zibunime, kaj varesave phenenas kaj o Jovano savo bolelas uštilo andar e mule. 8 Aver phenenas pojavisajlo pe phuv o Ilija, a aver palem phendine: “Uštilo andar e mule varesavo proroko andar e purani vrjama.” 9 A o Irod phendas: “Me čhindem e Jovanosko šoro. Ko si askal akava pale kaste gači ašunav?” Thaj rodelas prilika te dičhel e Isuse. 10 Kana e apostolurja boldinepe katar e okolne krajurja, phendine e Isusešće sa so čerdine. Askal o Isus indarda len pesa te avel lenca korkoro, paše pašo gav savo akhardol Vitsaida. 11 Ali kana godova ašunda o them, teljarda pale leste. Vo primisarda len thaj phenelas lenđe pale Devlesko carstvo thaj sastardas savoren ko trubuja sastipe. 12 Kana avilo majpaše o krajo e đesesko kasno mismere avile ko Isus majpaše e dešuduj učenikurja thaj phendine e Isusešće: “Akava si pusto krajo, a već si kasno. Muk e theme te džal pe okolne gava thaj e thana te činen pešće vareso te han! kaj sam akate ando samotno krajo?” 13 A o Isus phendas lenđe: “Tumen den len te han!” A von phendine, “Najamen majbut katar pandž mangre thaj duj mače, osim te džas te činas hamasko pale sa o them.” 14 A sas varekaj katar pandž milje muškarcurja (či đinavenas pe e manušnja thaj e čavra). O Isus phendas pire učenikonende: “Phenen lenđe te bešen ande skupine po pandžvardeš džene.” 15 Thaj savora bešline. 16 A o Isus lijas e pandž mangre thaj e duj mače, dikhlas prema o nebo thaj blagoslovisarda len. Askal phagla o mangro pa dija pire učenikonende te podelin e themešće. 17 Savora haline thaj čaljile. Thaj katar okova so ačhilo e themešće čidine dešuduj pherde korpe kotora mangre thaj mače. 18 Jekhvar dok o Isus crdape po korkoro than te molilpe, lesa sas samo lešće dešuduj učenikurja. Pale godova phučla len: “So phenel o them, ko sem me?” 19 Von phendine: “Varesave phenen kaj san o Jovano savo bolelas, aver kaj san o proroko Ilija, a trite palem kaj uštilo andar e mule varesavo katar aver purane prorokurja.” 20 A vo phučla len: “A tumen, so tumen phenen, ko sem me?” A o Petar phendas: “Hristo Pomazaniko e Devlesko!” 21 A o Isus zapovedisardas lenđe te na phenen khonikašće kaj si vo o Mesija. 22 Thaj phendas: “Me, o Čhavo e Manušesko, trubul but te trpisarav. E starešine, e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar odbacina man. Mudarena man, a me o trito đes uštava andar e mule.” 23 Pale godova o Isus phendas savorende: “Ako vareko kamel te avel mungro sledbeniko, neka odreknilpe korkoro pestar, nek svako đes lel piro trušul thaj nek džal pale mande. 24 Kaj svako ko kamel te spasil piro trajo, hasarela les; a ko hasarel piro trajo zbog mande, godova spasila les. 25 Savi korist si e manušes, ako zadobil sa o them, a korkoro pes hasarel ili pešće naudil?” 26 Ko lađžal mandar thaj mungre alavendar, lestar vi me, o Čhavo e Manušesko, lađžava kana avava ande slava mungri thaj e slava mungre Dadešči thaj e svete andelendi. 27 “Čačes phenav tumende: “Varesave save si akate tumendar či merena dok či dičhena e Devlesko carstvo.”” 28 A kana nakhla varekaj katar ohto đes katar godola alava o Isus lijas pesa e Petre, e Jovano thaj e Jakove ande gora te molinpe. 29 Dok molillaspe, lesko muj promenisajlo, a e drze pe leste postanisardine parne thaj sjajne. 30 Ande godova pojavisajle duj manuša thaj čerenas svato e Isuseja. Sas godova o Mojsija thaj o Ilija. 31 Pojavisajle ande slava thaj čerenas lesa svato pale lesko smrto savo trubuja te podnesil ando Jerusalem te pherdol o Lil. 32 E Petre thaj lešće drugaren lija e lindri. Kana džungadile, dikhline lešči slava thaj duj manušen save ačhenas lesa. 33 Thaj dok godola duj džene džanastar lestar, o Petar phendas e Isusešće: “Sikavneja, lače kaj sam kate. Te čeras trin senice: jek pale tute, jek palo Mojsije thaj jek palo Ilija.” Či džanelas so phenel. 34 Dok vo još čerelas svato, pojavisajlo o oblako thaj zasinisarda len. Kana o oblako učharda len, lija len e bari dar. 35 Askal andar o oblako ašundilo o glaso savo phendas: “Akava si mungro Čhavo saves odabirisardem! Leste čhon kan.” 36 Baš kana ašundilo o glaso, o Isus ačhilo korkoro. E učenikurja ačhenas thaj askal još khonikašće khanči či phendine pale okova so dikhline. 37 A kana thejara o đes o Isus thaj lešće učenikurja fuljistine katar e gora, avilo angle leste o but o them. 38 Askal varesosko manuš savo sas maškar o them čuta muj: “Sikavneja, moliv tut dik mungre čhave, kaj si mande jedinco. 39 Inčarel les o bilačo duho. Andar jekhvar počnil te čhol muj; čhudel pes thaj e spuma del lešće po muj. Gata nikada či mučel les thaj uništil les. 40 Molisardem čire učenikonen te traden e bilače duho andar leste avri ali von naštik tradine les.” 41 A o Isus phendas lenđe: “O bilače thaj bi pačako manušalen! Kozom semasa tumenca, a tuman či pačan. Phučaman kozom još trpiva tumen! An akaring

čire čhave!" 42 Dok o čhavro avelas paše, o bilačo duho harada les pe phuv thaj čhinosarda les. A o Isus zapretisardas e bilače duhošće thaj odma sastarda e čhave thaj dijale lešće dadešće. 43 Savora divisajle okolešće so o Isus čerdas. Thaj dok savora čudinas pe okolešće so čerelas o Isus, o Isus phendas pire učenikonende: 44 "Lače zapamtisaren so phenav tumende: Me, o Čhavo e Manušesko, avava dino ande vas e manušenđe." 45 Ali e učenikurja či hačardine so motholas, kaj nas lende dino te hačaren, o značenje sas lendar garado, a daranas te phučen les te objasnij lende. 46 E učenikurja počnisardine te raspravinpe ko maškar lende šaj avilosas majbaro. 47 O Isus džangla so si ande lende ile thaj lija e cikne čhavre, čhutale paše peste 48 thaj phendas lende: "Ko god primil akale cikne čhavre zbog mande, man primil. A ko man primil, primil e Devles savo bičhaldal man. O Del smatril kaj si majvažno okova savo si majponizno maškar tumende!" 49 Askal o Jovano phenda e Isusešće: "Sikavneja, dikhlam ječe manuš sar ande čiro alav tradel e bilače duhonen. Amen phendam lešće te na čerel godova, kaj či džal pale tute." 50 A o Isus phendas lešće: "Na branin lešće! Kaj ko naj protiv tumende, pale tumende sil!" 51 Kana avili majpaše e vrijeme te o Isus boldelpe ando nebo, vo zurale odlučisarda te džan ando Jerusalimo. 52 Thaj bičhaldal e glasnikonen angle peste. Von đele thaj dine ande varesosko samarijsko gav te pripremin lešće than kaj račarela. 53 No okote o them či kamlas te primin les kaj sas po drom palo Jerusalim. 54 Kana godova dikhline lešće učenikurja o Jakov thaj o Jovano, phučline les: "Gospode! Kames te amen phenas te fuljel o oganj andar o nebo thaj uništil len?" 55 A o Isus boldape lende thaj phendas lende kaj či gndin lače. 56 Thaj đeletar ande aver gav. 57 Dok džanas dromesa, varesosko manuš phendas e Isusešće: "Džava pale tute kaj god tu te džas." 58 A o Isus phendas lešće: "E lisicen si lende jazbine, thaj e čirikljen lende gnezdurja, a man e Čhave e Manušesće naj kungro šoro te čhav." 59 Varesave avrešće phenda o Isus: "Teljar pale mande!" A vo phendas lešće: "Gospode, muk man majsigo te džav te prahov mungre dade." 60 O Isus phendas lešće: "Muk e mulen te prahon pire mulen, a tu džal thaj navestisar e Devlesko carstvo." 61 Još vareko phendas: "Me džava pale tute Gospode, ali muk man te džav prvo te jartoman katar mungri familija." 62 A o Isus phendas lešće: "Ni jek savo lel o plugo ande pire vas te oril thaj askal dičhel palpale, naj dostojno pale Devlesko carstvo."

10 Pale godova o Gospod odredisardas aver eftavardeš thaj duj učenikonen thaj bičhaldal len po dujen angle peste ande svako gav thaj ande svako than kaj kamlas te džal. 2 Majsigo so bičhaldal len phendas lende: "E žetva si bari, a radnikurja si cara. Molisaren e Gospodare katar e žetva te bičhale e radnikonen ande piri žetva. 3 Džan! Ake, bičhalav tumen sago e bakhroren maškar e ruva. 4 Na indaren tumenca ni love, ni trasta, ni so pođina. Dromesa na te hasaren tumari vrijeme gajda kaj pozdravina e theme thaj čerena svato lenca. 5 Ande savo god čher den, prvo phenen: 'Miro akale čherešće!' 6 Te avilo okote vareko dostojno palo tumaro miro, tumaro miro ačhela pe leste. A ako naj khonik dostojno tumaro miro boldelape tumende. 7 Kana aven ande varesosko čher, na načhen andar o čher ande aver čher, ačhen pe jek than han thaj pijen sa so inkalen angle tumende. Kaj o radniko zaslužil piri počin." 8 Kana den ande savo gav thaj primin tumen, han so ponudin tumen. 9 Sastaren e nasvalen save si ande godova gav thaj phenen lende: Akaleja pašilo tumende e Devlesko carstvo! 10 A kana den ande varesavo gav thaj či primin tumen, inkljen pe lešće sokača thaj phenen: 11 Čak vi o praho andar tumaro gav, savo astardape pale amare pungere, khosas amendar sago o znako kaj o Del sudila tumende. Ali kava džanen: Pašilo tumende e Devlesko carstvo! 12 Phenav tumende: Ando đes e sudosko majloće avela e themešće andar e Sodoma nego e themešće andar akava gav. 13 Teško tumende manušalen andar o gav Horazin! Teško tumende manušalen andar o gav Vitsaida! Kaj te e čudurja save dogodisajle tumende dogodisajle sas ando rumome gava o Tiro thaj o Sidon, e manuša andar godola gava već dumut obratsajlesas thaj bešlinesas ande hrapavo thaj neudobne drže ando praho sago znako palo pokajanje. 14 Ali e manušenđe andar o gav Tiro thaj andar o Sidon po sudo avela majloće nego tumende. 15 Vi tumen manušalen andar o Kafarnaum! Zar džiko nebo avena vazdine? Džiko than kaj si e mule haradona kaj si o tunjariko thaj e jag. (Hades 986) 16 Pale godova phendas e učenikonende: "Ko tumende čhol kan, mande čhol kan. Ko tumen odbacil man odbacil, a ko man odbacil, odbacil okoles savo bičhaldal man." 17 Kana e eftavardeš thaj duj učenikurja boldine pes bahtale phendine: "Gospode, čak vi e bilače duhurja pokorinpes angle amende ande čiro alav!" 18 A o Isus phendas lende: "Dikhlem e bendende poglavica sar perel sar e munja andar o nebo. 19 Ake dijem tumen vlast te uštaven pe sapa thaj pe škorpionurja thaj pe sa e sila e dušmaješči thaj

khanči či naškodila tumenđe. 20 Ali na raduin tumen kaj e bilače duhurja pokorinpe tumenđe, Ali raduin tumen zbog godova kaj si tumare alava ramome ande Devlesko svitak ando nebo." 21 Ande godova časo o Isus pherdo bah ando Sveto Duho phendas: "Slaviv tut, Dade, tut savo san Gospodari e nebosko thaj e phuvjako, kaj garadan čiro čačipe katar okola save smatrin pes mudre thaj umne, a objavisardan e ciknende. Ej Dade! Gajda tuće sviđosajlo. 22 Mungro Dad sa dija man thaj khonik či džanel ko si o Čhavo, nego samo o Dad; niti ko si o Dad osim o Čhavo thaj okova kašće o Čhavo godova kamel te objavil."

23 Askal boldape ke učenikurja kana sas korkoro lenca thaj phendas lenđe: "Blago e manušenje save dičhen okova so tumare jakha dičhen! 24 Phenav tumenđe: But prorokurja thaj e carurja kamline te dičhen man thaj te ašunen man, ali či dikhlina man thaj či ašundine man!" 25 Jekhvar uštilo jek sikavno e Mojsiješće zakonestar te probil e Isuse thaj phučas: "Sikavneja, so trubul te čerav te dobiv večno trajo?"

(aiōnios g166) 26 A vo phendas lešće: "So ramol ando Mojsijesko zakono? So okote čitosardan?" 27 Askal o manuš phendas "Čumide e Gospode Devle čire saste ileja, čire saste dušava, čire saste snagasa čire saste godasa, thaj volisar čire pašutne sago kaj volis korkoro tut!" 28 Pe godova phendas lešće o Isus: "Lače phendan. Godova čer thaj avela tut večno trajo." 29 Ali vo lija te sikavelpe pravедno, thaj phučila e Isuse: "A ko si mungro pašutno?" 30 A o Isus phendas: "Varesosko manuš fuljelas andar o Jerusolim ando gav savo akhardolas Jerihon. Thaj astardine les e razbojnikurja. Von čhudine lestar e drze, mardineles thaj delear. O manuš ačhilo te pašljol opaš mulo. 31 Slučajno godole dromesa načhelas varesosko židovsko rašaj, dikhlale thaj nakhlo gajda kaj zaobidisarada les. 32 A gajda vi o levito e rašajesko pomoćniko: nakhlo kotar, dikhlale thaj nakhlo paše leste. 33 Varesosko putniko Samarijančo areslo džil leste, dikhla les, thaj sažalisajlo pe leste. 34 Avilo džil leste thaj thoda e rane lešće e uljesa thaj e molasa thaj pačarda len. Thaj čhutale pe piro magarco, indardale ande gostijonica thaj pobrinisajlo pale leste. 35 Thejara o đes inkalda duj rupune lovora, dija len e gostijoničarešće thaj phendas: 'Le sama pe leste. Ako so majbut potrošil, počinava tuće kana boldava man.'" 36 Askal o Isus phučila les: "So phenes, savo katar akala ponašisajlo sago pašutno prema okova saves astardine e razbojnikurja?" 37 A vo phendas: "Okova savo pomognisarda lešće." Pe godova o Isus phenda lešće: "Dža thaj vi tu čer gajda!" 38 Dok o Isus thaj lešće učenikurja gajda putuinias majdur prema

o Jerusolim, dine ande varesosko gav. Okote sas varesavi manušnji savi akhardolas Marta, primisarda len ande piro čer. 39 A sas lat phen savi akhardolas Marija. Voj bešelasa džil ke Gospodešće pungre thaj ašunelas o alav lesko. 40 A e Marta sas but zauzmime godolesa kaj poslužilas. Voj avilil leste thaj phendas: "Gospode! Zar či maris kaj mungri phen mukla man korkoro te posluživ? Phen laće te pomožil man." 41 A o Gospod phendas laće: "Marta, Marta! Na ha holji thaj uznemiritu pale but godova, 42 a samo jek si važno. E Marija godova svatisardas thaj godova či lava latar."

11 Jekhvar kana o Isus završisardas e molitvava, avilo džil leste jek katar e učenikurja thaj phendas lešće: "Gospode, sikav men te molimen sago kaj o Jovano savo bolelas sikada pire učenikonen." 2 O Isus phendas lenđe: "Kana molin tumen, phenen: 'Dade amareja ando nebo! Neka avel sveto čiro alav! Neka avel čiro carstvo! 3 Mangro amaro deamen svako đes! 4 Thaj jarto amende amare e bezeha, sago kaj amen jartosaras svakonešće ko sagrašil protiv amende thaj na de peras ande kušnjal.'" 5 Askal o Isus phendas lenđe: "Zamislin te džan ke tumaro drugari ande opaš e rjat thaj phenen lešće: 'Drugarina, deman udžile trin mangre. 6 Kaj avilo mungro drugari katar o drom, a naj man so te čhav angle leste te hal!' 7 A okova andral phenel lešće: 'Na dosadisar mande! O vudar si već phandado, a e čhavrora si manca ando kreveto thaj soven. Naštik uštav te dav tut.' 8 Phenav tumenđe: Ako či ni uštel te deles kaj si lesko drugari, uštela te del les zbog godova kaj lešće drugare naj ladžavo te avel uporno. 9 Isto gajda phenav tumenđe: Manden thaj delape tumenđe! Roden thaj aračhena! Maren po vudar thaj putrelape tumenđe! 10 Kaj ko god mandel, primil. Ko rodel, aračhel. Ko marel po vudar, putrelpe lešće. 11 Savo dad maškar tumende kana o čhavro lesko mandel lestar mačo, del les umesto mačo sap? 12 Ili kana mandel angro, zar dela les škorpijono? 13 Ako tumen, vi ako sen bilače, džanen te den lače darurja tumare čhavrenđe, kozom majbut tumaro nebesko Dad dela Sveto Duho okolen save manden lestar!" 14 Jekhvar o Isus trada e bilače duho andar o manuš savo sas nemo. Kana inklijsto o bilačo duho, o nemo manuš počnisardas te čerel svato. Thaj o but o them divisajlo. 15 A varesave lendar phendine: "Vo tradel e bilače duhonen e Veelzevulešće silava, savo si e bendengo knezo." 16 A aver iskušisardine e Isuses gajda kaj rodenas lestar varesosko znako andar o nebo kaj o Del bičhaldala les.

17 Ali o Isus džangla lende gndimata thaj phendas lende: "Ako e manuša andar isto carstvo borin pes maškar peste von uniština piro carstvo. Vi ako e familijače članurja borinpes maškar pende, uniština piri familija. 18 Ako si o beng ande peste podelime, sar ačhela lesko carstvo? A tumen phenen kaj me e Veelzevulešće silava tradav e bilače duhonen andar e manuša. 19 Ako me e Veelzevulešće silava tradav e bilače duhonen andar e manuša, kašće silava askal tumare učenikurja traden len? Gajda von korkoro dokažina kaj najsen ando pravo. 20 Ali ako me e Devlešće silava tradav e bilače duhonen, čačas avilo tumende o carstvo e Devlesko." 21 O Isus još phendas: "Džikaj god o zuralo manuš, lače naoružime, arachel piro čer, lesko barvalipe si sigurno. 22 Ali te avel o majzuralo lestar, svladila les thaj otmil lešće sa lesko oružje ande savo uzdilaspje, a o pleno razdelila." 23 Zato ko naj manca protiv mande si. Thaj ko manca či čidel, rspil. 24 Askal o Isus phendas: "Kana o bilačo duho inkjelj andar o manuš, lutil pe puste thana thaj rodel pešće than kaj šaj te odmoril pes. A kana či arachel o than, phenel: 'Boldava man ande mungro čer, ando manuš andar savo inklijstem.' 25 Thaj kana areslo o bilačo duho arakhlas e manuše savo si sago o čučo čer, šlado thaj lačhardo. 26 Askal džal thaj lel pesa eфта aver duhurja, majgore lestar thaj del andre thaj okote nastanilpe. Po krajo godole manušešće avela majgore nego kaj sas lešće po početko." 27 Dok o Isus godova phenelas, varesošči manušnjij kaj sas maškar o but o them čhutas muj: "Blagoslovime o či čire dejako savo indardatu thaj e čuča save pilan!" 28 O Isus phendas: "Još majblagoslovime si okova savo ašunel o alav e Devlesko thaj ačhel pačivalo!" 29 A vo phenda lače: "Tumen manušalen save train ande akaja vrjama sen bilače manuša. Tumen roden znako. Ali aver znako či delape tumende osim e čudurja save o Del čerdas palo Jona. 30 Kaj okova so sas e Jonasa sas znako e manušenđe save trainas ando gav savo akhardolas Niniva, ande savo o Del bičhalda les. Gajda okova so manca dogodilape avela znako kaj man, e Čhave e Manušešće, o Del bičhaldas akale themešće. 31 Po đes kana avela e Devlesko sudo, e carica savi dumut vladilas e južno phujava, savi akhardolas Saba, uštela thaj osudila e manušen save si ađes džude. Kaj dadural avili te ašunel e care Solomone savo sas zurale mudro, a akate si vareko majbaro vi katar o Solomon, a tumen či kamen te čhon kan leste! 32 E manuša save majsigo trainas ando gav savo akhardolas Niniva, uštenu po đes kana avela e Devlesko sudo thaj osudina e manušen

save akana train. Kaj von pokaisajle kana o Jona propovedilas, a ake, akate si vareko majbaro katar o Jona, a tumen još či pokaisajle!" 33 O Isus majdur sikavelas: "Khonik či del jag o stenko te čhol les po garado than, niti tale korpa, nego po čirako te okola kaj den andre dičhen o svetlo. 34 Čiri jak si stenko čire telošće. Kana si čiri jak sasti, sasto čiro telo si ando svetlost. Ali, ako si čiri jak nasvali, čiro telo si ande tama. 35 Zato le sama te okova so gndis kaj si ande tute svetlost naj li tama. 36 Ako si sasto čiro telo osvetlime thaj ni cara tama naj ande tute, askal sasto aveja prosvetlime, sago kana o stenko pire svetlosa osvetil tut." 37 Kana o Isus dija gata o svato, avilo leste varesavo fariseji thaj akharda les ande piro čer te hal. Vo dija andre thaj lijas than pale sinija. 38 Kana godova dikhlas o farisej, začudisajlo kaj o Isus bešlo pale sinija majsigo nego so thodas pire vas sago kaj trubujas prema e židovengo običaj. 39 A o Gospod phendas lešće: "Tumen e fariseja gadiči trudin tumen te thoven tumaro tahtaj thaj o čaro avrjal, a andral sen pherde pohlepe thaj e bilačipe. 40 Bi gođavalen! Naj li o Del okova kaj stvorisardas e manušes thaj pindžarel les andral sago vi avrjal? 41 Zato den okova so si andral andar e tahta thaj andar e čare so handžvale incären samo pale tumende, okolende savende si majpotrebno sago milostinja thaj saste avena čiste andral thaj vi avrjal. 42 Ali teško tumende, farisejalen! Kaj den deš posto katar sa e začinurja thaj katar o povrće, a či marin pale pravda e manušenđi thaj pale ljubav e Devlešči so si majvažno. Trubun te den deš posto, ali či troman te zanemarin majvažne stvarja andar o zakono. 43 Jao tumende farisejalen! Kaj volin te bešen pe prve thana ande sinagoge thaj te e manuša pozdravin tumen pe javne thana. 44 Teško tumende farisejalen kaj sen sago e limorja, save naj obeležime, pe save e manuša phirena, a či džanen kaj si okote o limori thaj postain duhovno melale!" 45 Askal varesosko katar e sikavne e Mojsiješće zakonestar phendas e Isusešće: "Sikavneja, dok gajda phenes, vi amen vredos." 46 A o Isus phendas: "Jao vi tumende, sikavnalen e Mojsiješće zakonestar! Kaj čhon pe manuša o pharipe gajda kaj den len pravilo save naštik te inđaren, a tumen korkoro ni e najesa či mrdnon te pomognin lende te inđaren godova pharipe. 47 Teško tumende, kaj vazden e prorokonende spomenikurja, a tumare pradada mudardine len. 48 Godolesa kaj či train so e prorokurja sikavenas svedočin kaj odobrin okova so čerdine tumare pradada: von mudardine len, a tumen spomenikurja vazden lende! 49 Zato vi o Del mudro phendas: 'Bičhalava lende e prorokonon thaj e

apostolen. Varesaven lendar mudarena, a varesaven progonina.' 50 Zato tumaro naraštaj smatrilape došalo palo rat kaj sas čhordo e prorokonengo katar o postanko e themesko, 51 katar o rat e prvo prorokosko džiko rat e poslednjo prorokosko, e Aveljesko dži ko rat e Zaharijasko, savo sas mudardo maškar o žrtveniko thaj o svetište. Ej phenav tumende, kaj rodelape o računo katar akaja generacija tumaro naraštaj avela odgovorno pale godova rat savo sas čhordo! 52 Jao tumende, sikavnales e Mojsiješće zakonestar! Kaj line e čija katar o džanglipe pale Devlesko carstvo thaj garadine katar e manuša. Korkoro či den andre ando carstvo, a či mučen te den andre okola save kamen te den." 53 Kana o Isus inkljisto okotar, e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj e fariseja počnisardine zurale te holjavon pe leste thaj navalisardine pe leste te phučen les but vareso. 54 Von dičenas te astaren les ande varesavo pogrešno alav sar optužisardinesas les.

12 Askal čidape majbut milje manuša, gajda kaj jek avrešće uštavenas e pungre. Ali o Isus prvo phendas pire učenikonende: "Len tumen sama kaj o farisejsko licemerje buljol sago o kvasco savo šukljare sasto humer. 2 Kaj avel e vrjama kana sa so si garado avela arakhado thaj sa so si tajno ašundola angle savorende. 3 Zato, sa so phendine varekašće po kan ande sobe, katar e krovurja propovedilape." 4 O Isus nastavisardas: "Phenav tumende mungre drugarende na daran katar okola save šaj te mudaren samo o telo, a pale godova naštik čeren tumende khanči. 5 Ali phenava tumende kastar trubun te daran: daran katar o Del savo, šaj lel o trajo thaj askal čudel les ando pakao. Lestar daran! (Geenna 1067) 6 Pa či li bičinenpe pandž čiriklja pale samo duj lovora? Pa palem ni ječe lendar o Del či bistrel. 7 A tumende si svako bal po šoro đinado. Zato na daran! Kaj sen e Devlešće majvredne nego but e čiriklja!" 8 "Ko akate pe phuv anglo them priznajil kaj pripadil mande, pale leste me o Čhavo e Manušesko phenava, angle andelurja e Devlešće kaj pripadil mande. 9 Ali okova savo odreknilpe mandar angle manuša akate pe phuv, gajda vi me odreknivaman lestar angle andelurja e Devlešće. 10 Ali phenav tumende ko mothol vareso protiv o Čhavo e Manušesko, jartolape lešće. Ali okolešće ko hulil po Sveto Duho, či jartolape lešće. 11 A kana anena tumen po sudo thaj ande sinagoge, angle poglavarja thaj angle vlast, na vodin briga so phenena te branin tumen! 12 Kaj o Sveto Duho ande godova časo sikavela tumen

so te phenen." 13 Vareko maškar o them phendas lešće: "Sikavneja, phen mungre phralešće te podelil manca so muklas amende amaro dad." 14 Pe godova o Isus phendas lešće: "Manušeja, ko čhuta man te avav tumaro sudco ili deliv maškar tumende?" 15 Askal phendas savorende: "Len tumen majdur katar svako pohlepa, kaj o čačo trajo či avel katar okova so si tumen." 16 Askal o Isus phendas lende akaja usporedba: "Varesave barvale manušešće e phuv but bijanda 17 thaj ačhilo te gndil ande peste: 'So te čerav? Kaj najman kaj te čhav sa akava so bijanda mande e phuv.' 18 Thaj phendas: 'Ake so čeraval Haravava mungre žitnice thaj vazdava majbare thaj okote čhava sa mungro điv thaj mungro lačhipe. 19 Askal phenava korkoro mande ake situ ande zalihe but lačhipe pale but e brš kaj aven. Dušo mungrije, akana odmoritu, ha, pi thaj veselitu!' 20 Ali o Del phendas lešće: 'Bigođavereja! Već arjat mereja! A sa so čidan, kasko avela?' 21 Gajda avela okoleja kaj čidel pešće barvalipe, a či čidel o barvalipe savo si vredno ande Devlešće jakha." 22 Askal o Isus phendas pire učenikonende: "Zato phenav tumende, na daran pale tumaro trajo so hana, ni palo telo so lena pe tumende. 23 Kaj o trajo si majvredno katar o habe, a o telo katar e drze. 24 Dičhen pe gavranurja! Niti sadin niti čiden, naj len spremište ni žitnice, thaj tumaro Dad nebesko pravarel len. Kozom sen tumen majvredne nego e čiriklja! 25 A ko tumendar šaj e brigenca te lundarel piro trajo samo pale jek đes? 26 Dakle, ako tumen naštik čeren ni okova so si majcara, sostar askal stalno han holji pale sa aver? 27 Lače dičhen e divlje luluđa sar barjon! Či trudinpe niti suven pešće drze. A phenav tumende kaj ni o caro Solomon ande sa piro barvalipe či indarelas pe peste gajda šukar drze sago akala divlje luluđa. 28 Ako o Del gajda šukar furjarel e poljsko čar, savi ađes si, a već thejara čudelpa ando bov te phabon, kozom majbut šukar furjarela tumen. Tumen cara pačivalen! 29 Zato vi tumen na samo gndisaren pe godova dali situmen dosta te han thaj te pijen. Na uznemirin tumen zbog godova! 30 Sa godova roden e manuša save či pindžaren e Devles. Tumaro nebesko Dad džanel kaj sa godova trubul tumen. 31 Nego roden e Devlesko carstvo, a sa godova nadodaila pe tumende! 32 Na dara mungro cikno stado! Kaj si e volja tumare Dadešči te del tumen o Carstvo. 33 Bičinen okova so situmen thaj e love den e čorende! Gajda čidena tumende trjaste save či phurjon thaj barvalipe savo či propadnila, večno blago savo si ando nebo kaj o čor či avel thaj kaj o moljco či halales. 34 Zato, kaj si čiro barvalipe, okote avela vi čiro ilo." 35 O Isus

phendas lenđe vi akava: "Aven spremne te služin thaj tumare stenkurja neka phabon. 36 Aven sago okola kaj ažučaren pire gospodare kana boldelpe andar e svaturja te odma putren lešće čim aresel thaj marel po vudar, 37 Blago o kole slugonende saven o gospodari, kana avela, arachel džungade! Čačes phenav tumende, kaj korkoro o gospodari čhola len pale sinija te bešen thaj čhola pe peste o keceljko, te poslužil len. 38 O gospodari šaj te boldelpe ande opaš e rjat ili ande zora a blago e slugende saven o gospodari arachela kaj si još džungade thaj ažučaren les. 39 Ali akava džanen: te o domačino džanglasas ande savo časo avela o čor, či muklasas te o čor provalil ande lesko čher. 40 Vi tumen aven spremne, kaj me, o Čhavo e Manušesko, avava ando časo kana či očekuina man." 41 Pe godova o Petar phendas: "Gospode, phenes li godoja usporedba samo pale amende ili vi pale savorende?" 42 A o Gospod Isus phendas: "Ko si okova verno thaj razumno upravniko saves o gospodari čhola te vladil pe lešće sluge thaj te del len habe ande pravo vrjama? 43 Blago godole slugašće saves lesko gospodari, kana avela, arachel kaj čerel gajda. 44 Čačes, phenav tumende, o gospodari čhola godole slugone te upravljil lešće saste barvalipeja. 45 Ali ako godova sluga phenel ande piro ilo: 'Mungro gospodari či avela gajda sigo' thaj ačhel te marel e slugonen thaj e sluškinjen, te hal, te pijel thaj te matol, 46 avela lesko gospodari ande godova des kana vo či očekuil thaj ando časo kana vo či ni džanel, thaj strogo kaznila les thaj odredila lesko than maškar okola save či pačan, 47 O sluga savo pindžarel e volja pire gospodarišči, a khanči či čerdas te pripremilpe pale vrjama kana boldelape lesko gospodari, avela strogo kaznime. 48 A okova sluga kaj či džanglas e gospodarešči volja, a čerda vareso so zaslužil kazna, cara avela mardo. A katar okola kašće but dijas lendar majbut vi rodela. Okolestar kašće si but poverime lestar but vi rodelape." 49 Askal o Isus phendas: "Me avilem te čhudav jag e sudošči pe phuv! Sar volisardemas te već počnisardas te phabol! 50 Ali majsigo trubul te pretrpiv e muke thaj o smрто, zurales si mande pharo dok godova či avel gata! 51 Gndisaren kaj me avilem te anav miro pe phuv maškar o them? Nisar. Avilem te anav razdor. 52 Kaj katar akana e familija rspilape: trin džene avena pe mungri rig, a aver duj protiv ili duj pe mungri rig, a trin protiv mande. 53 Boldelape o dad protiv o čhavo, thaj o čhavo protiv o dad, e dej protiv e čhej, thaj e čhej protiv e dej, e sokra protiv e bori thaj e bori protiv e sokra." 54 A e bute themešće o Isus phendas: "Kana dičhen

kaj o kalo oblako avel katar o zapad, odma phenen: 'Dela o bršnd!' Thaj gajda si. 55 Kana dičhen kaj phurdel e balval katar e pustinja po jugo, phenen: 'Avela tati vrjama', thaj gajda avela. 56 Licemerja! Džanen te prosudisaren o izgled e nebosko thaj e phuvjako. Sar askal či pindžaren mungre znakurja save trubuiņasas te pindžaren! 57 Tumen korkoro trubuiņasas te pindžaren so si ispravno! 58 Sago vi ako vareko prl tumen zbog o dugo savo či počindine thaj kamel te indarel tumen po sudo, još e dromesa den sa tumendar te e nagodbasa rešin tumen lestar, te či inkalel tumen anglo sudo. O sudco dela tumen ko stražari, a o stražari čhudela tumen ande tamnica. 59 Phenav tuće: či inkleja kotar dok či počines sa so san udžile džiko poslednjo lovoru."

13 Askal aviline varesave manuša thaj phendine e Isusešće kaj o Pilato savo sas rimsko upravniko dijas naredba te mudarenpe varesave manuša andar e Galileja. Thaj sas mudarde ando jerusalimsko Hramo dok anenas e žrtve. 2 O Isus phendas lenđe: "Dali si godova dokaz kaj godola Galilejcurja save nasradisardine sas majbut bezehale katar aver Galilejcurja? 3 Nisar! Phenav tumende: vi tumen gajda avena duhovno hasarde ako či obratin tumen ko Del! 4 Ili gndin kaj okola dešuohto, pe save haradili e Siloamsko kula thaj mudarda len sas majbut bezehale katar sa e manuša save trainas ando Jerusalem? 5 Nisar! Phenav tumende: vi tumen gajda avena duhovno hasarde ako či obratin tumen ko Del." 6 Askal o Isus phendas lenđe akaja usporedba: "Varesave manuše sas zasadime smokva ande lesko vinograd. Avelas te rodel plodo pe late, ali či arakhla. 7 Zato phendas e vinogradarešće: 'Ake, već trin brš avav thaj rodav plodo pe akaja smokva thaj či arakhav les. Čhin lat. Sostar te crpil e phuv?' 8 A o vinogradari phendas lešće: 'Gospodarina, mukla još akava brš, a me hanavava oko late thaj čhava oko late o štalsko gunoj. 9 Možda ipak pe okova brš bijanel. A ako či bijanel askal čhineja lat.'" 10 Jek savato dok o Isus sikavelas ande jek sinagoga. 11 Okote sas varesavi manušnji savi dešuohto brš sas grbavo thaj naštik uspravilaspe. Ande late sas o bilačo duho savo čerelas te avel nasvali. 12 Kana o Isus dikhlala, akhardala peste thaj phendas: "Manušnjije, oslobodime san katar čiro nasvalipe!" 13 Thaj čhuta pire vas pe late, a voj odma uspravisajli thaj počnisarda te slavil e Devle. 14 A okova savo sas vođa ande sinagoga holjajlo kaj o Isus sastardas ando savato, thaj phendas e themešće: "Šov si des ando kurko kana trubul te čerelpe bući! Ande godola

desa aven thaj saston, a na ande savatosko des!"

15 O Gospod askal phendas lešće: "Licemerja! Vi tumen čeren bući savatone. Zar či svako tumendar savatone odrešil pire guruve ili magarič katar e jasle thaj indarel les po paj te napoil les?" 16 Naj li vi voj čhej andar e Avraamesko plemeno, savja o Sotona phangla već dešuohto brš, či li trubujasas vi lat o Del te odrešil katar godova nasvalipe savo si laće okurja ande savatosko des?" 17 Pe godova sa lešće protivnikurja ladžajle, a sa aver raduisajle e šukar delende save o Isus čerdas. 18 Pale godova o Isus phendas: "Sova si slično e Devlesko carstvo? Sova te usporedisarav les?" 19 Slično si e gorušačće zrnosa savo si zurale cikno, kana o manuš lel les thaj čhude les ande piri bar. Barjol thaj čerdol ando kaš thaj e čiriklja čidenpe thaj čeren gnezdurja ande lešće ranja." 20 Thaj palem phučla len: "Sova te usporediv e Devlesko carstvo?" 21 Vo si sago o kvasco savo lel e manušnjij thaj šukljarel les ando but aro, dok sa či vazdelpe." 22 Gajda o Isus načelas kroz e gava thaj kroz e varošice, sikavelas thaj putuilas ando Jerusalem. 23 Askal vareko phendas lešće: "Gospode, dali si cara okola kaj spasinpe?" A o Isus phendas lende: 24 "O vudar nebosko si usko. Trudin tumen te den andre kroz leste, kaj phenav tumenđe, but rodona te den kroz leste, ali naštik dena. 25 Kana o gospodari e čheresko zaključil o vudar avela prekasno. Askal ačhena avri marena po vudar thaj phenena: 'Gospode, putar amende! Vo phenela tumende: 'Či džanav ko sen, ni katar sen.' 26 Askal počnina te phenen: 'Pa amen tusa halam thaj pilam, a tu sikavejas pe amare sokačal!' 27 A vo phenela tumende: 'Či džanav ko sen. Džantar mandar savora save nepravda čeren!' 28 okote avela o roipe thaj o škripipe e dandena kaj avena gajda holjarike kana dičhena e Avraame, e Isako, e Jakove thaj sa e prorokonen ande Devlesko carstvo, a tumen avena čhudine avri. 29 Askal avela o but o them katar o istok thaj katar o zapad, katar o severo thaj katar o jugo thaj bešena pale sinija ande Devlesko carstvo. 30 Thaj dik, okola save si akana prve askal avena pe poslednjo than, a okolen save akate smatrin kaj si poslednje avena majbare." 31 Ande godova časo aviline varesave fariseja thaj phendine e Isusešće: "Inklji thaj džatar akatar, kaj o caro Irod kamel te mudarel tut." 32 A o Isus phendas lende: "Džan thaj phenen godole lisicače: 'Ake, tradav e bilače duhonen thaj sastarav ades thaj thejara, thaj trito des avava gata.' 33 Ali ades, thejara thaj overthara moraš te nastaviv o drom, kaj valda e prorokurja naštik aven mudarde avrijal o Jerusalem. 34 Jerusalem,

Jerusalime, savo mudares e prorokonen thaj čhudes e bara džiko smrto pe okola save si e Devlestar bičhalde tuće! Kozom drom lijem te čidav čire čhavren, sago e kvočka savi čidel pire pužen tale pešće phaka, ali tumen či kamline! 35 Ake akana, tumaro čer avela pusto! Thaj phenav tumenđe, či dičhena man dok či avel o časo kana phenena: 'Blagoslovime o kova savo avel ando alav e Gospodesko!'"

14 Jek savato avilo o Isus ando čher ke jek vođa e farisejengo te hal lesa. Okola save sas okote lače lenas sama pe leste so čerela. 2 Kaj pojavisajlo anglo Isus varesavo manuš savo sas nasvalo gajda kaj sas les paj thaj šuljolas lestar. 3 Pe godova o Isus phučla e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj e farisejen: "Dali si muklino prema e Mojsijesko zakono te savatone sastarelpe o manuš ili naj?" 4 A von khanči či phendine. Askal o Isus čhuta pire vas po nasvalo manuš, sastardale thaj phendas lešće kaj šaj džaltar. 5 A o Isus phendas: "Ko tumendar savatone či čerel bući? Ako varekašće tumendar o čhavro ili o guruv perel ande haing, zar či odma inkalena les?" 6 Pe godova naslen so te phenen. 7 Kana o Isus dikhlas sar okola kaj si akharde pe gozba len pešće prve thana te bešen, phendas lende e usporedba: 8 "Kana vareko akharel tut pe svaturja, na beš po prvo than kaj so ako si akhardo vareko ko si majvažno tutar? 9 Te či o domačino savo akhardas tut thaj vi les phenela tuće: 'Ušti thaj de o than okole manušešće.' Askal ladžavoja, ušteja thaj bešeja po paluno than. 10 Nego kana vareko akharel tut dža thaj beš pe paluno than, thaj kana avela okova kaj akharda tut, phenel tuće: 'Drugarina pripremisardem tuće majlačo than!' Askal aveja počastime angle sa save si akharde. 11 Kaj, svako ko korkoro pes uzvisil, avela ponizime, a ko korkoro pes ponizil, avela uzvisime." 12 A askal o Isus bolda pes ko domačino thaj phendas lešće: "Kana čeres habe ili večera, na akhar čire drugaren, ni čire phralen, ni čire familija, ni čire barvale komšijen, te či vi von možda tut akhardinesas thaj pe akava način boldinesas tuće. 13 Nego kana čeres gozba akhar e čoren, sakaten, banden, thaj koren. 14 Kaj len naj sova te bolden tuće. Gajda aveja blagoslovime kaj o Del pale godova nagradila tut kana vo vaskrsnila e pravedne manušen andar e mule." 15 Kana godova ašunda jek katar e manuša pale sinija, phendas e Isusešće: "Blago okolešće savo hala ande Devlesko carstvo!" 16 A o Isus phendas lešće: "Varesosko manuš čerda bari večera thaj akhardas e but e themes. 17 Kana e večera sas gata, bičhaldas e sluga te phenel e gostonende: 'Sa si gata. Aven!' 18 A von

jek pale avreste phendine kaj naštik te aven. O prvo phendas lešče: 'Čindem njiva thaj trubul te džav te dikhavla. Moliv tut, jartosar man ke godova manuš.' 19 Aver phendas: 'Čindem deš guruva, thaj trubul te džav te isproživ len dali si lače. Moliv tut, jartosar man ke godova manuš.' 20 O trito phendas: 'Upravo ženisajlem thaj zato naštik te avav.' 21 O sluga boldape thaj javisarda godova pire gospodarešče. Askal o gospodari holjajlo thaj phendas e slugašče: 'Inklji brzo pe sokača e gavešče thaj an akaring e čoren, sakaten, koren thaj e banden.' 22 Kana o sluga gajda čerdas, javisardas e Gospodarešče: 'Gospodarina, čerdo si so phendan thaj još si than.' 23 O gospodari phendas e slugašče: 'Inklji pe droma avrajl o gav thaj trade len te aven te pherdol mungro čere e themesa. 24 Kaj phenav tumende: Ni jek katar okola manuša save sas majsigo akharde či hana ni zalogaj katar e gozba savi čerdem.'" 25 E Isuseja putuilas o silno them. O Isus boldape thaj phendas lende: 26 "Ako vareko kamel te avel mungro učeniko, moraš te volil man majbut nego pire dade, deja, romnja, čhavren, phralen, phejen, pa majbut vi katar piro trajo. Inače naštik avel mungro učeniko! 27 Ko či lel piro trušul thaj či džal pale mande thaj naj spremno te merel pale mande, naštik avel mungro učeniko! 28 Kaj khonik tumendar, kana kamel te sagradil e kula, či prvo bešel thaj proračunil e troškurja te dičel dali si les sova te završil. 29 Inače, šaj dogodisajlo sas lešče te uspil samo te čhol o temelji thaj naj les dosta love te završil, a askal savora save godova dikhlinesas mardinesas muj lestar 30 thaj phenena: 'Akava manuš počnisarda te gradil, a naštik završil!' 31 Ili savo caro teljardasas ando rato aver caronenca, a te majsigo či bešel thaj gndil dali šaj pire deš milje vojnikonenca te svladil okoles savo avel pe leste pire biš milje vojnikonenca? 32 Ako procenil kaj naštik te svladil len, bičhalela pire manušen te roden miro dok si lende protivnikurja još dur po drom. 33 Zato khonikal naštik postanil mungro učeniko savo či mučel sa so si les zbog mande." 34 Askal o Isus još phendas lende: "O lon si lačo. Ali ako o lon naj londo, sova askal londarelape? 35 O bilondo lon naj lačo ni pale phuv, ni palo gnoište, nego samo te čhudel pes. Ašunen kana več situmen kan!"

15 Oko o Isus čidape e but e carinikurja thaj e bare bezehale manuša te ašunen les sar sikavel. 2 Zato e fariseja thaj sikavne e Mojsiješče zakonestar mrmlijinas: "Družilpe e bezehalenca thaj još čak vi hal lenca!" 3 Pe godova o Isus phendas lende akaja usporedba: 4 "Ko tumendar, ako si

les šel bakhre thaj hasarel ječe či mučela okolen injavardeš thajinja ande divljina, thaj či delosas te rodel godole ječe dok či aračhel les? 5 A kana aračhel les, pherdo bah čhol les pe dume 6 thaj boldel les čere thaj čim aresele čere akharel pire komšijen thaj pire drugaren thaj phenel lende: 'Raduin tumen manca! Arakhlem mungre hasarde bakhres.' 7 Phenav tumende, gajda savora ando nebo avena majbahtale pale jek bezehalo manuš savo obratilpe e Devlešče nego pale injavardeš thajinja save gndin kaj si pravednikurja thaj kaj či trubun te obratines ko Del." 8 O Isus phendas lende: "Savi godoja manušnji, ako si lat deš rupa thaj jek hasarel, či del jag o stenko, lače šlavel o čer thaj rodel dok či aračhel les? 9 A kana aračhel les, akharel pire komšinicen thaj pire drugaricen thaj phenel lende: 'Raduin tumen manca! Arakhlem o rup savo hasardem.' 10 Phenav tumende, kaj gajda e Devlešče andelurja raduinape pele jek bezehalo savo obratilpe." 11 Thaj o Isus nastavisarda te čerel svato: "Varesave manuše sas duj čhave. 12 O majterno phenda pire dadešče: 'Dade, deman akana mungro naslestvo savo pripadil mande.' Thaj o dad podelisarada o barvalipe. 13 Kana nakhline varesave deša o majterno čhavo čidas sa piro thaj oputuisarda ande dur phuv thaj okote potrošisarada sa piro barvalipe pire bilače trajosa. 14 Kana potrošisarada sa, dija e bari bok ande godoja phuv, thaj nas les so te hal. 15 Askal delo thaj zaposlisajlo sago sluga ke jek manuš ande godoja phuv thaj čarjarelas lešče balen. 16 O čhavo sas gajda bokhalo kaj rado halasas vi e ljuske katar e maune save hanas e bale, ali khonikal či delas len lešče. 17 Kana napokon avilo peste, phendas: Ke mungro dad e najamniconen si habe gači kaj uvek vi ačhel, a me akate merav bokhatar! 18 Uštava, teljarava ke mungro dad thaj phenava lešče: 'Dade, sagrešisardem protiv tute thaj protiv o Del ando nebo! 19 Najsem majbut dostojno te akharama čire čhavesa. Primima sago ječe katar čire najamnikurja.' 20 Uštalo thaj teljarda ke piro dad. Dok sas još dur katar piro čer, lesko dad dikhla les dok sas još po drom thaj sažalisajlo pe leste thaj prastajas angle leste, dijales mrtiko thaj čumida les. 21 A o čhavo phendas lešče: 'Dade, sagrešisardem protiv tute thaj protiv o Del! Najsem majbut dostojno te akharama čire čhavesa.' 22 A o dad phenda e slugende: 'Brzo inkalen e majšukar haljina thaj den pe leste! Čhon lešče e angrušči po naj thaj e sandale pe lešče pungre! 23 Anen e majthule guruve thaj denle čhurjasa, pa te pogostime thaj te veselime. 24 Kaj, akava mungro čhavo sas mulo thaj akana boldape ando trajo, hasardo sas thaj akana

arakhadilo! Taj počnisardine te veselinpe. 25 Pale godoja vrjama lesko majpurano čhavo čerelas bući ande njive. A kana boldape thaj sas već paše, andar o čher ašundolas e muzika thaj o čhelipe. 26 Pa akhardas ječe slugo te phučel so si godova. 27 A o sluga phendas: 'Boldape čiro phral thaj čiro dad dija čhurjasa e thule guruve te proslavil kaj lesko čhavo boldape džudo thaj sasto.' 28 O majpurano phral holjajlo thaj či kamlia te del andre. Askal o dad inklijsto thaj počnisarda te molil les te del andre. 29 A vo phendas pire dadešče: 'Me ake gaći brš služiv sago robo tuče thaj nikada či obisardem te čerav so phendan mande, a tu nikada ni jarco či dijan man te proveselima mungre drugarenca. 30 A kana avilo kava čiro čhavo savo e kurvenca haljarda sa čiro barvalipe, tu dijan lešče čhurjasa majthule guruve.' 31 Pe godova o dad lesko phendas lešče: 'Čhaveja, tu san uvek manca thaj sa mungro vi čiro si. 32 Ali trubul te radujimen thaj veselimen kaj akava čiro phral sas mulo thaj akana bolda pes ando trajo, hasardo thaj arakhadilo!'"

16 O Isus askal phenda pire učenikonende e uspredba: "Sas varesavo barvalo manuš saves sas upravitelj saves e manuša prnas kaj rspil o barvalipe pire gospodaresko. 2 O barvalo manuš akharda pire upravitelje thaj phendas lešče: 'So godova ašunav pale tute? Sikav mande o računo kaj ramosardan sar vodijas e briga pale mungro barvalipe zato kaj majbut naštik aves mungro upravitelj!' 3 Pe godova o baro sluga phendas ande peste: 'So te čerav kana mungro gospodari či del više te čerav bući pale leste? Te džav te hanavav najman snaga. Te prosiv? Ladžavo si mande. 4 Džanav so čerava! Thaj kana gajda čerava e manuša lače primina man ande pire čera, kana majbut či avava e gospodaresko upravitelj.' 5 Askal akhardas ječe po ječe katar o okola save sas udžile lešče gospodarešče. Thaj phuča e prvo manuše savo sas udžile: 'Kozom san udžile mungre gospodarešče?' 6 'Šel bačve maslinsko zetino', phendas o kova savo sas udžile. A o baro sluga phendas lešče: 'Le čiro računo beš thaj odma ramosar pandžvardeš.' 7 Pale godova phendas e aver manušešče: 'A tu, kozom san tu udžile?' 'Šel mere div.' Phendas vi lešče: 'Le čiro računo thaj ramosar pe ohtovardeš.' 8 Thaj o gospodari pohvalisarda e bilače upravitelje kaj sas snalažljivo. Kaj e manuša akale themešče majsnažljivo postupin prema okola save si lende slične, nego e manuša katar o svetlost. (aiōn g165) 9 A me phenav tumende, steknin tumende drugaren gajda kaj ispravno koristin

akale themesko barvalipe thaj kana o barvalipe majbut či avela korisno o Del primila tumen ande večne stanurja ando nebo. (aiōnios g166) 10 Ako šaj pačas e manušešče ande cikne buća, askal šaj pačas lešče vi ande bare buća thaj ako naštik pačas e manušešče ande cikne buća askal naštik pačas lešče ni ande bare buća. 11 Ako naj senas pačivale ande e themesko barvalipe, sar o Del poverila tumende duhovno barvalipe te upravin lesa? 12 Thaj ako ande averesko barvalipe naj senas pačivale, sar o Del dela tumen tumaro? 13 Ni jek sluga naštik robuil duje gospodarende ande isto vrjama. Kaj ječe mrzala, a averes volila; ili ječešče avela pačivalo a avres prezirila. Naštik služin e Devlešče thaj e barvalipešče ande isto vrjama." 14 Sa gadava ašundine e fariseja save sas pohlepne pale love thaj marenas muj katar o Isus. 15 A o Isus phendas lende: "Tumen čeren tumen kaj sen pravedne anglo them, ali džanel o Del tumare ile. Kaj so e manuša smatrin vredno, e Devlešče grjacolpe." 16 Askal o Isus phenda lende: "E Mojsijsko zakono thaj e knjige save ramosardine e purane prorokurja važinas sa dok či avilo o Jovano savo bolelas, a katar askal navestilaspe e Bahtali nevimata palo carstvo e Devlesko. Thaj katar askal nagovorisaras savoren te den ande Devlesko carstvo. 17 Ali godova či značil kaj e Mojsijsko zakon majbut či vredil kaj majloče nestanila o nebo thaj e phuv, nego te propadnil jek tačkica andar o zakono. 18 Sago kaj ramol ando zakon: svako ko rastavilpe katar piri romnji thaj lel avrja, čerel preljub; thaj ko oženilpe e romnjasa savi si rastanime, preljub čerel." 19 Askal o Isus nastavisarda: "Sas varesosko barvalo manuš, savo lelas pe peste majšukar thaj majkuč drze, trailas svako des raikane thaj veselilaspe. 20 A angle lesko vudar pašljolos varesavo čoro manuš savo sas sa ande čirurja. Lesko alav sas Lazar, 21 thaj čeznilas samo te čajlol e prušukenca save perenas katar e barvalešči sinija. Dok gajda pašljolos avenas e džučhela thaj čarnas e čirurja pe leste. 22 A kana mulo o čoro, e andelurja indardine les ande Avramešče angalja. Pale godova mulo vi o barvalo manuš, thaj prahosardine les. 23 A lešči duša đeli po than kaj si e mule, thaj dok sas ande bare muke vazda pire jakha thaj dadural dikhlas e Lazare ande Avramešče angalja. (Hadēs g86) 24 Thaj čhtas muj: 'Dade Avraame, smiluitu mande thaj bičhal e Lazare te umočil piro naj ando paj thaj šudrjarel mungri čhib kaj zurales mučiman ande akava plameno.' 25 Pe godova phendas o Avram: 'Detut godi, čhaveja, kaj tu pale čiro trajo primisardan čiro lačhipe, a gajda vi o Lazar piro bilačhipe. Akana vo akate tešilpe, a

tu mučistu. 26 Osim godova, maškar amende thaj tumende si bari provallija thaj vi okola save kamlinesas naštik načnen okotar akaring, niti akatar okoring.' 27 Pe godova o barvalo manuš phendas: 'Moliv tut askal, dade, bičhal e Lazare ando čer mungre dadesko. 28 Kaj siman pandž phral pa neka džal thaj upozoril len te na vi von aven akaring ande kava than e mukengo.' 29 A o Avram phendas lešće: 'Opominl len o Mojsija thaj e prorokurja ande prire zapisurja. Neka čiton thaj čhon kan lende.' 30 A vo phendas: 'O na, dade Avraame! Nego te avilo lende vareko andar e mule, obratinape.' 31 A vo phendas lešće: 'Ako či ašunen e Mojsija thaj e prorokonon, či pačana sa vi te uštel thaj avel lende vareko andar e mule.'"

17 O Isus phendas pire učenikonende: "O iskušenje moraš te avel, ali teško e manušešće kroz savo avel o iskušenje. 2 Kasave manušešće avilosas majlačhe te phanden lešće mlinsko bar oko e kor, thaj te čhuden les ando more, nego te crdel po bezeh ječe katar akala manuša saven si cara pačipe. 3 Upozoriv tumen! Ako čiro phral savo si verniko pogrešil, ukori les thaj jartosar lešće ako pokajilpe. 4 Pa ako vi efa drom po đes sagrašil protiv tute thaj efa drom po đes avel thaj phenel tuče: 'Jartosar mande. Pogrešisardem!', jartosar lešće." 5 E apostolurja phendine e Gospodešće: "Trubul amen majbut pačipe. Phen amende sar te dobis!" 6 O Gospod phendas lende: "Te avel tumen pačipe gajda cikno sago kaj si e gorušicako zrno, phendinesas akale dudošće: 'Inkaltu e korenosa thaj presaditut ando more!', thaj vo presadisajlosas. 7 Ko tumendar phenela pire slugašće savo oril ili lel sama pe stoka, kana boldela pes andar o polje thaj del ando čer: 'Av brzo thaj beš pale sinija?' 8 Či umesto godova phenena lešće gajda: 'Čer mande večera! Čhov e kecelja pe tute thaj služisar man dok hav thaj pijav, pale godova tu haja thaj pijeja?' 9 E slugašće pale godova či zahvalilpe kaj vo samo čerel piri buči. 10 Gajda vi tumen: kana sen poslušne e Devlešće, phenen: 'Sluge sam save či zaslužin pohvala! Čerdam samo so samas udžile te čeras!'" 11 Gajda dok putuilas majdur prema o Jerusalim, o Isus načhelas maškar e Samarijači thaj e Galilejači regija. 12 Kana delas ande varesosko gav, angle leste avile deš gubavcurja. Ačhiline cara majdur 13 thaj počnisardine te čhon muj: 'Isuse, Sikavneja, smiluisar tut amende!'" 14 Kana o Isus dikhla len, phendas lende: "Džan thaj sikaven tumen e rašajende te dičhen tumen thaj phenen dali sen saste!" Thaj dok džanas dromesa sastile katar e guba. 15 Jek lendar dikhla kaj sastilo, boldape thaj

slavisarda e Devle andar sasto glaso. 16 Čudape pe koča angle Isusešće pungere thaj zahvalisarda lešće. A sas godova varesavo manuš andar e Samarija. 17 O Isus phuča: "Či li sastile deš džene? Kaj si okola inja? 18 Dali nijek lendar či boldape te del slava e Devlešće osim akava tuđinco?" 19 Askal phenda e manušešće savo sastilo: "Ušti thaj dža. Čiro pačipe ande mande spasisarda tut!" 20 E fariseja phučline e Isuse: "Kana avela e Devlesko carstvo?" A vo phenda lende: "E Devlesko carstvo či avela e znakonenca save e manuša šaj promatrin gajda te šaj dičhel pes. 21 Naštik phenelape: 'Aketalo akate!', ili: 'Eketalo okote!' Ake e Devlesko carstvo si maškar tumende!" 22 Pale godova phendas e učenikonende: "Avela e vrjama kana kamena te dičhen jek katar e đesa kana me, o Čhavo e Manušesko, vladiva sago o caro, ali či dičhena godova đes. 23 Askal phenena tumende: 'Eketalo okote, aketalo akate!' Ali na džan thaj na prasten inča! 24 Kaj sago e munja kaj sevil pe jek krajo e nebosko thaj rasvetil sa džike aver krajo, gajda avela vi manca, e Manušesće Čhavesa, ando mungro đes. 25 Ali majsigo trubuv but te pretrpiv thaj akava naraštaj trubula te odbacil man. 26 Thaj sago kaj sas ande Nojašči vrjama gajda avela vi ando đes kana avava me o Čhavo e Manušesko. 27 E manuša hanas, pijenas, ženinaspe thaj udainaspe dži ko đes dok o Noje či dijas ando baro brodo, thaj avilo o potop thaj uništisardas sa so nas ando baro brodo. 28 Askal avela sago kaj sas dumut kana trailas o Lot: Kana e manuša ando gav savo akhardolas Sodoma, hanas thaj pijenas, činenas thaj bičinenas, sadinas thaj gradinas, 29 sa dži ke detharin kana o Lot inkljisto andar o gav Sodoma, a askal andar o nebo zapljuštisarda e jag thaj o sumpor thaj uništisardas sa okolen save ačhiline ando gav. 30 Isto gajda iznenada avela ando đes kana boldava man me o Čhavo e Manušesko. 31 Gajda ande okova đes, ko avela po krovo, a lešće stvarja si ando čer, neka na fuljel te lel len. Thaj ko si ande njive, neka či boldel pes palpale te lel vareso pesa. 32 Den tumen gođi sar muli e Lotošči romnji! 33 Kaj ko lela sama pe piro trajo te arače les, hasarela les; a ko hasarel piro trajo zadobila les palo večnost. 34 Phenav tumende, ande koja rjat kana me boldava man avena duj džene ande jek kreveto. Jek lelape, aver mučelape. 35 Duj manušnja zajedno meljina o điv; jek lelape, a aver mučelape. 36 Duj džene avena ando polje; jek avela lino, a aver ačhela." 37 Pe godova e učenikurja phučline les: "A kaj godova Gospode?" A o Isus phenda lende: "Avela očitno sago vi akaja poslovica: 'kaj čiden pes e lešinarja okote kaj si o mulo telo.'"

18 Askal o Isus phenda e učenikonende e uporedba te sikavel len sar uvek trubun te molinpe thaj sar nikada či trubun te odustanin. **2** Thaj phendas: "Ande jek gav sas jek sudija savo či daralas e Devlestar a e themestar či ladžalas. **3** A ande godova gav sas vi jek udovica savi stalno avelas leste thaj molilas les: 'Deman pravda angle mungro protivniko.' **4** O sudija varesavi vrjama či marilas pale godova, ali napokon phenda: 'Vi ako či darav katar o Del thaj či mariv pale manuša, **5** ali dava pravda akale udovica, kaj, ako či dav lat pravda, dosadila mande dok či dobil piro pravo, kaj stalno dosadil man!'" **6** Askal phendas o Gospod Isus: "Dičhen sar ispravno postupisarda o nepravedno sudija. **7** Kaj o Del strpljivo čhola kan ke lende molitve thaj pobrinila pe te dobin pravda okola save pripadin lešče thaj vapin lešče o đes thaj e rjat. **8** Phenav tumende kaj brzo dela len pravda. Ali kana me, o Čhavo e Manušesko, boldava man pe phuv, dali arakhava kasavo pačiće?" **9** Askal o Isus phendas još akaja uporedba varesavende save sas uverime ande piri vlastito pravdnost, a averen prezirisarenas: **10** "Duj manuša đele ando Hramo te molinpe. Jek sas fariseji a aver cariniko. **11** O fariseji ačhelas thaj molilaspe pale peste: 'Devla, nais tuće kaj najsem sago aver manuša, grabežljivo, nepravedno, preljubniko, ili sago akava cariniko. **12** Me postiv duvar ando kurko; dav deš posto katar sa so si man.' **13** A o cariniko, ačhelas majdur, thaj či usudilaspe ni pe jakha te vazdel prema o nebo, nego pećelaspe ando kolijn te sikavel piri tuga thaj phenelas: 'Devla av milostivo mande bezehalešče!' **14** Phenav tumende: vo boldape čhere pravedno anglo Del, a na o fariseji! Kaj svako ko korkoro pes uzvisil, avela ponizime, a ko korkoro pes ponizil, avela uzvisime." **15** A e Isusešče anenas vi e cikne čhavren te čhol pire vas pe lende te blagoslovil len, a kana godova dikhline e učenikurja braninas lende. **16** A o Isus akharda len thaj phendas: "Mućen e čhavren te aven mande thaj na branin lende, kaj kasavende pripadil e Devlesko carstvo." **17** "Čačes, phenav tumende, savo či primil e Devlesko carstvo sago cikno čhavro, či dela ande leste." **18** Varesavo židovsko vođa phučlas e Isuse: "Lačhe sikavneja, so trubul te ćerav te dobiv o večno trajo?" (aiōn g165, aiōnios g166) **19** A o Isus phendas lešče: "Sostar man akhares lačheja? Khonikal naj lačho, nego li samo o jedino Del. **20** A e zapovedi andar o Mojsijesko zakon džanes: 'Na ćer preljub', 'Na mudar', 'Na čor', 'Na svedočisar hohamne', 'Poštuisar ćire dades thaj ćire deja.'" **21** A vo phendas: "Sa gadava ćerav katar mungro ternipe." **22** Kana godova ašunda o Isus, phendas lešče: "Još jek ačhilo tut: sa so si tut bićin thaj podelisar e čorenđe thaj avela tu barvalipe ando nebo. A askal av thaj dža pale mande." **23** Kana vo godova ašundas, ražalostisajlo kaj sas zurale barvalo thaj či kamlas te bićinel sa so sasle. **24** O Isus dikhla pe leste thaj phendas: "Sar si phare e barvalešče te del ande Devlesko carstvo! **25** Maj loće si e kamilaće te načhel kroz e suvjaće kan nego o barvalo te del ande Devlesko carstvo." **26** Okola save godova ašundine, phendine: "Pa ko askal šaj spasilpe?" **27** A o Isus phendas: "So si nemoguće e manušenje, moguće si e Devlešče." **28** Askal o Petar phendas: "Ake, amen muklam sa amaro thaj teljardam pale tute te sledis tut." **29** A o Isus phendas lende: "Čačes, phenav tumende, naj godova savo muklasas piro čher, ili pire romnja, ili pire phralen, ili pire dade thaj pire deja, ili pire čhavren zbog e Devlesko carstvo, **30** a te či već pe akava them primila majbut nego so muklas, a pe okova them savo avel vi večno trajo." (aiōn g165, aiōnios g166) **31** O Isus ćidas oko peste e dešuduj apostolen thaj phendas lende: "Ake das ando Jerusalem, a okote dogodilape sa so e prorokurja ramosardine ando Sveto lil, pale mande e Čhave e manušešče. **32** Von predaina man ande vas e nevernikonende, save marena muj mandar, ladžarena man, vređona man, **33** bićuina man thaj mudarena man, ali me o trito đes uštava andar e mule." **34** A e učenikurja khanči katar godova so o Isus phendas či haćardine. O značenje godole alavengo sas lendar garado thaj naštik haćardine so o Isus phenelas lende. **35** A kana o Isus avilo paše džiko gav o Jerihon, varesavo koro manuš bešelasa po drom thaj prosilas. **36** A kana o koro manuš ašunda kaj načhel okotar o but o them, phučlas so si godova. **37** Phendine lešče: "Načhel o Isus andar o Nazaret." **38** A vo pe godova čhutas muj: "Isuse e Davidešče Čhaveja, smiluitu tut mande!" **39** A okola kaj džanas anglal o Isus ačhavenas e kore manuše te na čhol muj, ali vo još majzurale čholas muj: "E Davidešče Čhaveja, smiluitu mande!" **40** Kana o Isus ašunda les ačhilo thaj phendas te anen les leste. Kana e kore manuše andine majpaše o Isus phučla les: **41** "So kames te ćerav tuće?" A vo phendas: "Gospode, te šaj dikhav." **42** A o Isus phendas lešče: "Akana šaj te dičhes! Ćiro pačiće sastarda tut." **43** E kore manušešče jakha odma putajle thaj počnisarda te dičhel, uputisajlo dromesa palo Isus thaj počnisarda te slavil e Devles. A sa o them savo godova dikhla dija slava e Devlešče.

19 O Isus dijas ando Jerihon. Dok načelas kroz o gav, 2 angle leste avilo o manuš savo akhardolas Zakej. Vo sas glavno cariniko thaj sas zurale barvalo. 3 Probilas te dičhel e Isuse, ali sas zurale cikno manuš thaj naštik dikhlas les katar o but o them savo sas oko leste. 4 Vo zato prastaja anglal, thaj lijape opre pe smokva paše savi o Isus trubujas te načel te šaj dičhel les. 5 Kana o Isus areslo pe godova than, dikhlas opre thaj phendas lešće: "Zakej, brzo fulji tele! Ađes trubul te avav gosto ande čiro čher." 6 O Zakej brzo fuljisto tele katar e smokva thaj pherdo bah ugostisarda les ande piro čher. 7 A sa save godova dikhline počnisardine te mrmljan: "Đelo ando čher e bezehalesko!" 8 A o Zakej ačhilo thaj phendas e Gospodešće: "Gospode ake, opaš mungro barvalipe dava e čorende! Thaj ako varekas hohadem, boldav štar drom majbut." 9 Pe godova o Isus phendas lešće: "Ađes ande akava čher avilo o spasenje kaj si vi akava manuš e Avraamesko čhavo! 10 Me o Čhavo e Manušesko avilem te rodav thaj te spasiv okova so si hasardo!" 11 O but o them sa godova ašunelas, a o Isus phendas lenđe još jek usporedba zato kaj sas o Isus paše pašo Jerusalem thaj gndinas kaj odma pojavilape e Devlesko carstvo. 12 Thaj phendas: "Sas varesavo ugledno manuš savo trubuja te oputuil ande dur phuv te okote okrunin les sago caros, a askal te boldelpe. 13 Zato akhardas pire deš slugonen, dija len svakones po opaš kila rup so sas štar čhonendi počin thaj phendas lenđe: 'Trguin akale rupesa dok či boldav man.' 14 A e manuša andar lešći phuv mrišanas les thaj bičhaldine pale leste e poslaniko te phenen e majbare carošće: 'Či kamas te akava caruisarel pe amende.' 15 Kana vo primisarda piro carstvo thaj boldape palpale, naredisarda te anen lešće okolen slugen savende dijas o rup te ašunel kozom zaradisardine. 16 O prvo sluga avilo thaj phendas: 'Gospodarina, o iznos savo dijan man čerdem te avel deš drom majbut.' 17 Phendas lešće: 'But lačhe! Lačno san sluga, zato kaj sanas verno ande cikno, dava tut te vladis pe deš gava!' 18 Aver sluga avilo thaj phendas: 'Gospodarina o iznos savo dijan man čerdem te avel pandž drom majbut.' 19 Phenda lešće: 'Lačhe! Vladi pe pandž gava!' 20 A o trito sluga avilo bi zaradako thaj phendas: 'Gospodarina, ale tuće čiro rup, savo dijan man. Arakhavas les garado ando dikhloro. 21 Daravas tutar kaj san strogo manuš. Les so či uložisardan, thaj žanjis so či sadisardan.' 22 Phendas lešće: 'Pe čire alava aveja osudime, bilačno slugona! Džanglan kaj sem strogo manuš, kaj lav so či uložisardem thaj kaj čidav kaj či sadisardem? 23 Sostar askal či

uložisardan mungre love ande banka? Gajda barem dobisardemas e kamatenca.' 24 Pe godova o caro phendas kolende save sas kote čidine: 'Len lestar o rup thaj den okolešće saves si deš.' 25 Phendine lešće: 'Ali gospodarina, pa les već si deš kile rup!' 26 O caro phenda lenđe: 'Phenav tumende: Okoles kas si, delape lešće još majbut, a okoles save naj, lelape lestar vi okova cara so siles. 27 A mungre dušmajen okolen save či kamline man te me avav caro, anen len akaring thaj mudaren len angle mande.'" 28 Nakon so phendas lenđe godova, o Isus teljarda majdur karingal o Jerusalem. 29 Kana avilo paše džike gava e Vitfaga thaj e Vitanija save sas pe Maslinsko gora, bičhaldala anglal pire duj učenikonon 30 thaj phendas lenđe: "Džan ando gav savo si angle tumende. Čim den ande leste, aračhena phangle terne magarco saves još khonik či jašisarda. Putren les thaj anen les. 31 Ako vareko phučel tumen: 'Sostar putren e magare?' Gajda phenen: 'Trubun e Gospodešće', thaj odma mučena len." 32 Von đele thaj arakhline e magarco sago kaj o Isus phenda lenđe 33 Thaj dok e učenikurja putrenas e magare, e magaresko gospodari phendas lenđe: "Sostar putren e magare?" 34 A von phendine: "Trubul e Gospodešće." 35 Andine e magare ko Isus thaj čhutine pire haljine po magarco thaj o Isus bešlo pe leste. 36 Thaj dok O Isus gajda džalal po magarco, e manuša buljarenas pire ogrtačurja po drom angle leste te sikaven lešće čast. 37 A kana već avilo paše te fuljel katar e Maslinsko gora, e but e manuša save džanas pale leste počnisardine pe sa o glaso te zahvalin e Devlešće pale sa e čudurja save dikhline. 38 Phenenas: "Blagoslovime o Caro, savo avel ando alav e Gospodesko! Miro po nebo thaj slava e Devlešće ande visine!" 39 Pe godova varesave fariseja save sas maškar o them phenenas e Isusešće: "Sikamneja, phen čire učenikonende te na phenen godova." 40 O Isus phendas: "Phenav tumende, ako von ačhen, e bara slavina!" 41 Kana o Isus avilo paše džiko Jerusalem thaj dikhla o gav, o Isus rujas pale manuša andar leste. 42 Thaj phendas: "Sar volisardemas te ađes arakhlinesas o drom e mirosko! Ali akana si kasno, thaj o miro si garado tumendar. 43 Avena e đesa kana o dušmano zauzmila čire zidurja, okolina tut thaj čicidena tu katar sa e riga. 44 O Jerusalem, sravnina tut e phuvjasa thaj vi čire čhavren ande tute. Či ačhela tutar ni bar pe bareste kaj či pindžardan e vrjama kana o Del avilo te spasil tut." 45 Kana o Isus dijas ando Hramo, počnisarda te tradel andar leste e trgovcen. 46 Thaj phenda lenđe: "Ando Sveto lil ramol: 'Mungro Hramo trubul te avel o čher pale molitva', a tumen pretvorisardine

les ande razbojničko pečina!" 47 Pale godova o Isus svako đes sikavelas ando Hramo, a e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar zajedno e gavešće šorvalenca gndinas sar te mudaren les, 48 ali či arakhline o način sar te čeren godova kaj o them pažljivo čholas kan ke lesko sikavipe.

20 Jek đes dok o Isus sikavelas e theme ando Hramo thaj navestilas e Bahtali nevimata, aviline leste e šorvale rašaja, e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj vi aver e židovske starešine 2 thaj phučline les: "Phen amende ko dija tut vlast te čeres godova? Ko ovlasitisarda tut pale godova?" 3 A o Isus phendas: "Vi me tumen vareso phučava: Phenen mande 4 Dali o Del phenda e Jovanošće te bolet e manušen, ili e manuša phendine lešće te čerel godova?" 5 A von počnisardine te raspravlin pes maškar peste: "Te phendam katar o Del, phenela amende sostar askal či paćaine lešće?" 6 A te phendam katar o manuš, sa o them čudelape barenca pe amende dok či mudaren men. Kaj o them paćal kaj sas o Jovano proroko." 7 Zato phendine e Isusešće kaj či džanen kastar avilo e Jovanesko autoriteto te bolet. 8 A o Isus phendas lende: "Askal ni me tumende či phenava katar man vlast!" 9 Pale godova o Isus phendas e themešće akaja usporedba: "Varesavo manuš zasadisardas o vinograd thaj iznajmisarda les e vinogradarende. A askal otputuisarda pe lungo vrjama. 10 Kana avili e vrjama pale berba, bičhaldas pire slugo ke vinogradarja te kušen lesko deo savo bijandas e drak. Ali e vinogradarja mardine les thaj bičhaldine les palpale čuče vastenca. 11 Pe godova vo bičhaldalende aver slugo. Ali von vi godole mardine, mardine muj lestar thaj bičhaldine le palpale čuče vastenca. 12 Bičhaldas lende vi e trito. A von vi les izranisardine thaj tradine les. 13 Pe godova o gospodari e vinogradesko phendas: 'So te čerav? Bičhalava lende mungre voljeno čhaves. Les valda poštuina kaj si mungro čhavo.' 14 Ali kana e vinogradarja dikhline e čhaves, počnisardine te čeren svato maškar pende: 'Akava si o nasledniko. Ajde te mudaras les thaj o nasledstvo avela amaro.' 15 Tradineles avri andar o vinogrado thaj mudardine les. So gndin so čerela lenca o gospodari e vinogradesko kana ašunela so sas? 16 Avela thaj mudarela godole vinogradaren, a o vinograd dela aver vinogradarende ando najam." A okola save ašunenas e Isuse phendine: "Amen vareso gajda nikad či čerdamas!" 17 A o Isus lače dikhlas pe lende thaj phendas: "A so askal značil okova odlomko savo ramol ando Sveto lil: 'O bar saves

čhudine e graditeljurja postanisardas o bar zaglavno?" 18 Te ko god perel pe godova bar phadela pes, a godova bar smrskola okoles pe kaste perel." 19 E sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj e šorvale rašaja kamline odma te astaren les kaj lače džangline kaj godoja usporedba odnosilpe pe lende, ali daranas katar o them. 20 Katar askal počnisardine te vrebil les thaj bičhaldine e špijunen save čerenas pe kaj si iskrene te šaj optužin e Isuse kaj phenda vareso bilače thaj te predalin les e rimske upravitelješće. 21 Thaj phučline e Isuse: "Sikavneja! Džanas kaj phenes čačipe thaj sikaves ispravno, thaj či dičhes ko si ko, nego čačes sikaves e Devlesko drom. 22 Phen amende dali trubul te amen e Židovurja das e carošće o porez ili te či das?" 23 A o Isus dikhlas kaj kamen te astaren les ande zamka thaj phendas lende: 24 "Sikaven mande e kovanica savjava počinen o porez. Kasko si akava liko thaj o alav pe late?" A von phendine: "E carošći." 25 "Askal den e carošće so si e carosko, a e Devlešće so si e Devlesko." 26 Gajda naštik arakhline doš ande okova so o Isus phenda anglo them, nego ačhiline zadivime lešće naukava thaj ačhiline bi alavesko. 27 Askal aviline leste varesave saduceja, save phenen kaj naj uštipe andar e mule. Thaj phučline e Isuse: 28 "Sikavneja, o Mojsije ramosardas amende te mulo varekasko phral saves sas romnji, a nas les čhavra, neka lesko phral lel lešće romnja sar voj bijandas lešće čhavo savo nasledila e imovina okolešći savo mulo thaj te indarel lesko prezime. 29 Gajda sas efa phral. Prvo phral oženisajlo thaj mulo, a nas les čhavra. 30 Aver phral oženisajlo lešće romnjasa ali vi vo mulo, 31 askal o trito thaj gajda vi sa efa muline, a či mukline čhavra. 32 Po krajo muli vi e romnji. 33 Kašći romnji askal voj avela kana e manuša uštena andar e mule kana sas romnji sa efa phralendi?" 34 O Isus phendas lende: "E manuša akale themešće udainape thaj ženinape. (aiōn g165) 35 Ali okolen saven o Del dičhel kaj si dostojne te ušten andar e mule thaj traina ande okova them savo avela, či ženinape niti udainape. (aiōn g165) 36 Von majbut naštik ni merena, kaj avena slične sar e andelurja. Von si čhave e Devlešće kaj vo bolda len palpale andar e mule. 37 A kaj e mule uštena, godova čak vi o Mojsije potvrdisardas ando odlomko po than kaj phabolas o grmo kaj e Gospode akhardas e Avraamešće Devleja, e Isakošće Devleja thaj e Jakovešće Devleja dumut nakon so von muline. 38 A o Del naj Del e mulengo nego o Del e džudengo, kaj si savora ande leste džude." 39 Pe godova phendine lešće varesave sikavne e Mojsiješće zakonestar: "Sikavneja! Lače phendan!" 40 Thaj khonik majbut

či usudisajlo te vareso phučel les. 41 Askal o Isus phučla len: "Sostar phenelpe kaj si o Hristo samo potomko e carosko Davidesko? 42 Pa korkoro o David phenel ande knjige psalmurja: 'Phenel o Gospod mungre Gospodešče: Beš pe mungri počasno desno rig 43 dok či čhav čire dušmajen tale čire pungre.' 44 Korkoro o David akhardas les pire Gospodeja. Sar askal avilosas samo lesko potomko?" 45 Askal anglo sa o them, o Isus phendas pire učenikonende: 46 "Len tumen sama katar e sikavne e Mojsiješče zakonestar, save volin te phiravenpe ande lundže haljine, volin te e manuša pozdravin len pe javne thana, thaj te bešen pe prve thana ande sinagoge, thaj e počelja pe gozbe. 47 Bi ladžavesko len katar e udovice okova so silen thaj hohamne molinpe dugo e Devlešče. Von avena majstrogo osudime."

21 O Isus ando Hramo dikhlas e barvalen sar čhon ande riznica love sago daro e Devlešče. 2 A dikhla vi varesošče čore udovica savi čhutas okote samo duj majcikne kovanice. 3 Thaj phendas: "Čačes, phenav tumende akaja čori udovice čhutas majbut savorendar. 4 Kaj savora von dine katar piro viško, a voj katar piro čorpe dijias sa so silat." 5 Dok varesave učenikurja čerenas svato pale godova sar si o Hramo šukar ukrasime e barenca thaj e ukrasenca save e manuša andine e Devlešče, a o Isus phendas: 6 "Avela e vrjama kana katar akava so dičen či ačhela ni bar pe bareste. Svako avela harado." 7 E učenikurja phučline les: "Sikavneja, a kana godova avela? Thaj sar džanasa kaj godova uskoro avela?" 8 A vo phendas lenđe: "Len sama te na aven hohade kaj but džene avena ande mungro alav thaj phenena korkoro pale peste kaj si von o Mesija thaj phenena: 'avili e vrjama'. Na džan pale lenđe! 9 Kana ašunena pale raturja thaj pale pobune, na daran. Kaj sa godova trubul te avel, ali godova još naj odma o krajo." 10 Askal još phendas lenđe: "O them borilape protiv aver them, thaj e carurja protiv aver carurja. 11 Pe sa e riga e themešče avena e potresurja, bokhalipe thaj nasvalipe. Po nebo avena čudesne znakurja savendar dela e dar pe sa o them. 12 Ali majsigo katar sa akava astarena tumen thaj tradena tumen. Predaina tumen e manušende ande sinagoge te sudin tumende. Inđarena tumen angle carurja thaj angle upravitelja zato kaj sledin man. 13 Godova avela tumari prilika te den svedočanstvo. 14 Zato zapamtin na majanglal te gndin so phenena ande tumari obrana! 15 Me dava tumen alava thaj kasavi mudrost savjače naštik proturečila niti te oduprilpe ni jek tumaro protivniko. 16 A izdaina

tumen čak vi tumare dada, deja, phrala, drugarja thaj tumari familija. Varesaven tumendar vi mudarena. 17 Savora mrzana tumen zato kaj sledin man. 18 Ali či perela ni jek bal katar tumaro šoro. 19 Tumare duše spasinape zbog godova, ako či odustanim." 20 O Isus nastavisarda te phenel lenđe: "A kana dičhena kaj e vojska opkolisardas o Jerusalem, askal džanen kaj avili paše e vrjama kaj avela opustošime. 21 Askal okola save si ande Judeja neka našen ande gore thaj save si ando gav neka inkljen andar leste, a ni o kola save si ando polje neka či boldenpe ando gav. 22 Kaj ande godola đesa avela e Devlešči kazna te pherdol sa so ramol ando Sveto lil. 23 Teško e khamne manušnjende thaj okolende save den čuču e čhavren ande godola đesa! Kaj avena e bare nevolje pe phuv, thaj e Devlesko gnjevo pe akala manuša. 24 Avena mudarde katar o oštro mačo, thaj avena inđarde ando ropstvo pe sasto them. A o Jerusalem uštavena okola save či džanen palo Del dok či isteknil e vrjama okolendi save či džanen palo Del." 25 O Isus phenda: "Pojavinape e znakurja po kham thaj po čhonut thaj pe čereja. A e theme pe phuv astarela o očaj zbog e huka thaj e talasurja andar o more. 26 O them merela e daratar thaj katar godova kaj ažučarena so avela pe akava them, kaj vi e nebeske sile avena uzdrumpe. 27 Askal dičhena man, e Čhave e Manušešče, sar avav pe nebeske oblakurja e silava thaj e bare slavava. 28 Kana počnila sa godova te avel, ušten thaj vazden tumare šore kaj o Del uskoro oslobodila tumen." 29 Pale godova o Isus phendas lenđe e usporedba: "Dičen e smokva ili bilo savo aver kaš. 30 Kana dičen kaj mučen e patrja, korkoro već džanen kaj paše si o milaj. 31 Gajda vi tumen kana dičen sa akala događaja, džanen kaj si paše o carstvo e Devlesko. 32 Čačes, phenav tumende, kaj akava naraštaj sigurno či načhela dok sa akava či avel. 33 O nebo thaj e phuv načhena, ali mungre alava či načhena nikad." 34 O Isus phenda lenđe: "Len sama te či zuravol tumaro ilo ando handžvalipe palo habe thaj ando matipe ili ande trajošče brige thaj te či iznenadil tumen godova đes, 35 savo avela sago zamka, pe sa e manuša save train pe sasti phuv. 36 Zato stražarin thaj molin tumen e Devlešče te šaj načhen sa kava so trubul te avel thaj te ačhen sago pobeđnikurja angle mande, anglo Čhavo e Manušesko." 37 O Isus svako đes sikavelas ando Hramo, a račasa inkljelas thaj račarelas pe Maslinsko gora. 38 A sa o them već katar e rano detharin avenas leste ando Hramo te ašunen les.

22 Avili paše e Pasha savi sas prvo des katar o prazniko e bi kwascošče mangrengo. 2 E šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješče zakonestar rodenas sar te mudaren e Isuse. Ali daranas katar o them. 3 Askal o beng dijas ando Juda andar o gav Iskariot, jek katar e dešuduj e Isusešče apostolurja. 4 Vo delo thaj dogovorisaľo e šorvale rašajenca thaj e Hramske stražarenca sar te predail lende e Isuses. 5 A von, kana ašundine, raduisaľe thaj obečisardine kaj dena les love. 6 O Juda pristanisardas thaj katar askal počnisardas te rodel lačhi vrjama te izdail e Isuses lende, a te na dičhel o them. 7 Kana avilo o prvo des katar o prazniko e bikvascošče mangrengo, ande savo trubujasas te žrtvuilpe o bakhro palo prazniko e pasha. 8 O Isus bičhald e Petre thaj e Jovano thaj phendas lende: "Hajde džan thaj pripravim amende te has e pasha." 9 A e učenikurja phučline les: "Kaj kames te pripravim lat?" 10 A vo phenda lende: "Ake, čim den ando gav malavela tumen o manuš savo inđarel paj ando bokali. Teljaren pale leste ando čher savo vo del 11 thaj roden e domačine ande godova čher thaj phenen lešče: 'O sikavno phučel ande savi soba šaj hal e pashalno večera pire učenikonenca?' 12 Vo sikavela tumende e bari soba po sprato. Okote pripravim." 13 E učenikurja đele ando gav thaj arakhliline sa sar o Isus phendas lende thaj okote pripravimardine e pashalno večera. 14 Kana avili e vrjama pale večera, o Isus lija than pale sinija e apostolenca. 15 Askal phendas lende: "Saste ilesa čeznisardem te hava tumenca akaja pashalno večera majsiĝo nego so aven mungre muke. 16 Kaj phenav tumende, či majbut hava e pashalno večera dok či pherdol lači svrha ande Devlesko carstvo." 17 Lijas o tahtaj e molava, zahvalisardas e Devlešče thaj phendas: "Len thaj razdelin maškar tumende. 18 Kaj, phenav tumende: či majbut pijava mol sa dži ke okova des kana pijava tumenca nevi mol ando carstvo mungre Dadesko." 19 Askal o Isus lija o mangro, zahvalisardas e Devlešče pale leste, phagla les thaj dija pire učenikonende thaj phenda: "Akava si mungro telo savo delpe pale tumende. Akava čeren mande po spomen." 20 Gajda lija vo o tahtaj posle e večera thaj phendas: "Akava tahtaj si nevo Savez ande mungro rat, savo čhordol pale tumende." 21 "Ali ake, mungro izdajniko bešel manca pale sinija. 22 Me o Čhavo e Manušesko, moraš te merav sar si odredime, ali jao okolešče savo izdaila man!" 23 A e učenikurja pe godova počnisardine te phučenpe ko maškar lende šaj avilosas godova. 24 Askal e učenikurja počnisardine te prepirinpe maškar pende ko si lendar majbaro. 25 A o Isus phendas lende: "E carurja akale themešče gospodarin pe pire thema thaj okola saven si vlast pe thema kamen te o them phenel pale lende kaj si lače. 26 Ali tumen na čeren gajda! Naprotiv, okova savo si majbaro maškar tumende, neka avel majcikno, a o vođa sago kova kaj služil. 27 Kaj ko si majbaro? Okova savo bešel pale sinija ili okova savo služil les? Dali naj okova savo si pale sinija? A me ake služiv maškar tumende. 28 Ačhiline mande verne ande mungre kušnje. 29 Zato dav tumen ando naslestvo e carosko čast kaj man dija lat mungro Dad 30 te han thaj te pijen pale mungri sinija ande mungro Carstvo thaj te bešen pe prestolja te sudin e dešuduj plemenurja e Izraelošče." 31 A o Isus phenda: "Simone! Simone! Ake o Sotona rodel katar o Del te probil tumaro pačipe ande mande. Zato rešetila tumen sago o điv kroz o sito. 32 Ali me molisaľem pale tute te čiro pačipe ande mande ačhel. A kana palem boldeja tu mande, učvrsti čire phralen." 33 O Petar phendas lešče: "Gospode, spremno sem tusa te džav vi ande tamnica vi ando smrto." 34 A o Isus phendas lešče: "Phenav tuče Petre, ades ni o bašno či oglasila pes a tu trin drom hohaveja kaj či pinđares man." 35 Thaj phendas: "Kana bičhaldem tumen po drom bi lovengo, bi trastako thaj bi sandalengo, dali faillas tumende vareso?" A von phendine: "Khanči či faillas amende." 36 Ali akana phendas lende: "Kas si love, neka lel len pesa! Isto gajda vi e trasta! A kas naj mačo, neka bičinel pire gada thaj nek činel pešče mačo. 37 Kaj phenav tumende, moraš te pherdol pe mande okova so si ramome ando Sveto lil: 'Ubrojime si maškar e zločincurja', kaj sa so e prorokurja ramosardine pale mande pherdolape." 38 Von phendine lešče: "Gospode, ake akate si amen duj mačurja!" A o Isus phendas lende: "Dosta si!" 39 Askal inklijsto okotar thaj po običaj uputisaľo pe maslinsko gora. Pale leste teljardine vi lešče učenikurja. 40 Kana areslo okote phendas lende: "Molin tume te na peren ande kušnja!" 41 Pale godova delo majdur lendar kozom šaj čhudelpe o bar thaj pelo pe pire kočja thaj molisaľo: 42 "Dade! Ako kames, le mandar akava tahtaj patnje. Ali na te avel mungri nego čiri volja!" 43 A askal sikadilo lešče o andeo andar o nebo te ohrabil les. 44 A o Isus sa majzurale molilaspes, ande smrtno muka, a o znojo pe leste postanisardas sago kapljice e ratešče save perenas pe phuv. 45 Uštilo katar e molitva, boldape ke učenikurja thaj arakhlalen sar soven, iscrpime katar e žalost. 46 Pa phendas lende: "Sostar soven? Ušten! Molin tumen te na peren ande kušnje!" 47 Dok o Isus još čerelas svato, avilo o them thaj angle lende o Juda jek katar e dešuduj učenikurja. Vo avilo paše ko Isus thaj kaml

te čumidel les. 48 A o Isus phendas lešče: "Juda, zar e poljupceja kames te izdais man, e Manušešče Čhave?" 49 A kana e ostale učenikurja dikhline so si, phučline: "Gospode, te napadnis len e mačesa?" 50 A jek lendar zamahnisardas e mačosa pe šorvale rašajesko sluga thaj čhindas lesko desno kan. 51 A o Isus phendas: "Mučen len te čeren godova! Na oduprin tumen majbut!" Askal čhtas o vas pe lesko kan thaj sastarda les. 52 Askal o Isus phenda e manušende save aviline te astaren les, e šorvale rašajende, e hramske stražarende thaj e židovske starešinende: "Sago po pobunjeniko aviline pe mande e mačonenca thaj e rovljenca! 53 Sostar či astardine man ando Hramo? Svako đes semas okote tumenca. Ali akava si tumaro časo thaj vladil e tama." 54 Astardine e Isuse thaj inđardine les ando čher e šorvale rašajesko. A o Petar dadural džalas pale lete. 55 A e stražarja maškare ande avlija astardine jag thaj bešline okolo late. A o Petar bešlo maškar lende. 56 Varesavi sluškinja dikhla les kaj bešel paše jag, oštro dikhla pe leste thaj phendas: "Vi akava sas e lesa!" 57 A o Petar hohadas: "Manušnjije pa me či pindžarav les." 58 Nedugo pale godova još vareko lija les sama thaj phendas: "Vi tu san jek lendar!" A o Petar phendas: "Naj sem, manušeja!" 59 Kana nakhlo varekaj katar jek sato, vareko aver odlučno phenda: "Vi akava sas čačas lesa! Pa Gallejco si!" 60 A o Petar phendas: "Manušeja, či džanav so phenes!" Isto časo dok još motholas, oglasisajlo o bašno. 61 Askal o Gospod boldape thaj dikhlas po Petar, a o Petar dijape godi ke alava e Gosodešče, save phendas lešče: "Phenav tuče još akaja rjat majsigo nego so o bašno ašundol, trin drom hohaveja kaj či pindžares man." 62 O Petar inkljisto andar e avlija thaj zurales rujas. 63 A e čuvarja počnisardine te maren e Isuse thaj te maren muj lestar 64 Učhardine lešče jakha thaj phenenas lešče: "Prorokuisar ko dijatu dab!" 65 Thaj but aver podrugljive alava phenenas lešče. 66 A kana svanosardas o đes, čidape o starešinstvo e themesko, e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješče zakonestar thaj andine e Isuse anglo baro židovsko večje. 67 Von phendine lešče: "Ako san tu o Hristo, phen amende godova!" A o Isus phendas lende: "Ako phenav tumende, či pačana mande. 68 Ako phučav tumen dali sem me o Hristo, či odgovorina mande. 69 Ali katar akana me, o Čhavo e Manušesko, bešava po počasno than pašo svemogučo Del." 70 Pe godova savora phendine: "Tu dakle tvrdis kaj san o Čhavo e Devlesko!" Vo phendas lende: "Tumen korkoro pravo phenen! Me sem!" 71 Pe godova von phendine: "Či

trubul amen majbut dokaz. Korkoro ašundam andar lesko muj!"

23 Askal sa e manuša save sas ando židovsko baro večje uštiline thaj inđardine e Isuses ko Pilato savo sas rimsko upravitelj 2 thaj optužisardine les: "Astardam les sar zavodil e theme thaj phenel lende te na počinen o porez e carošče, a pale peste phenel kaj si vo o Hristo, amaro caro." 3 O Pilato phučla les: "Dali san tu o caro e Židovengo?" A o Isus phendas lešče: "Gajda si sago kaj tu phenes!" 4 Askal o Pilato phendas e šorvale rašajende thaj e themešče: "Nisošči doš či arakhav pe akava manuši!" 5 Ali von počnisardine još majbut te navalin: "Bunil e theme pire naukava ande sasti phuv e židovendi. Počnisarda ande regija e gallejaci thaj avilo sa dži akaring ando Jerusalem!" 6 Kana godova ašundas o Pilato, phučla len, dali si godova manuš gallejco. 7 Kana potvrdisardine godova, o Pilato bičhaldas e Isuse ko Irod, savo vladilas ande gallejaci regija. A o Irod baš askal arakhadilo ando Jerusalem. 8 A kana o Irod dikhla e Isuse, zurale raduisajlo kaj dumut več lija te dičhel les zbog okova kaj ašundas pale leste thaj nadisajlo kaj lestar dičhela varesosko čudo. 9 Thaj but phučlas e Isuse, ali vo khanči či phendas lešče. 10 A e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješče zakonestar ačhenas thaj žestoko prnas les. 11 O Irod zajedno pire vojniconenca marda muj lestar. Dijas pe leste e carske haljine thaj bičhalda le palpale ko Pilato. 12 Godova đes o Irod thaj o Pilato pomirisajle kaj sas majsigo dušmaja. 13 O Pilato akhardas e šorvale rašajen, e vođen thaj e themes 14 thaj phendas lende: "Andine mande akale manušes e optužbava kaj vo vazdel e themes pe buna. Me ake phučav les angle tumende thaj či arakhlem ni jek doš pe leste pale savi prn les. 15 A či arakhla e doš pe leste, ni o Irod thaj zato bičhalda les palpale amende. Ake, vo či čerda khanči sova zaslužisardas smрто. 16 Zato dava naredba te bičuin les thaj askal mukava les." 17 [A svako brš kana sas o prazniko Pasha, mučenas lende po ječe phangles] 18 A sa o them ande jek glaso čhtas muj alavenca: "Mudar les a muk amende e Varava!" 19 (O Varava sas ande tamnica kaj mudardas, thaj kaj vazdas e buna ando Jerusalem.) 20 O Pilato probisarda te odgovoril len kaj kamelas te mučel e Isuses. 21 Ali o them čholas muj: "Razapnisar les! Razapnisar les!" 22 Phučla len o Pilato trin drom: "Ali savo zločino vo čerdas? Me khanči či arakhav pe leste sova zaslužisardas smрто. Zato dava te bičuin les thaj mukava les." 23 A o them čholas muj thaj navalinas te razapnin e

Isuse. Taj čhonas muj sa majzurale thaj majzurale. 24 O Pilato presudisarda te udovoljil lende. 25 Thaj muklas o kole savo sas čhudino ando phanglipe zbog e pobuna thaj zbog o mudaripe, a e Isuse dijas ande vojnikonenđe vas te čeren lesa okova so o them kamlas. 26 Dok inđarenas e Isuse, astardine varesave Simone andar o gav e Kirinija, savo boldelaspe andar o polje thaj čhutine pe leste o trušul te inđarel palo o Isus. 27 Palo Isus džalal o but them thaj e manušnja save rovenas thaj kukinas pale leste. 28 O Isus boldape lende thaj phendas lende: "Manušnja andar o Jerusolim, na roven pe mande, nego roven pe tumende thaj pe tumare čhavra. 29 Kaj ake aven e đesa kana phenelape: 'Blago e nerotkinjenđe, blago e diješće savo či bijanda thaj blago e čučenđe save či pravardine.' 30 Askal e manuša molina e gore te peren pe lende thaj e bregonen te učharen len. 31 Kaj ako gajda čerelpe e zelene kaštenca, so tek avela e šuče kaštenca?" 32 E Isuseja po mudaripe inđarenas vi aver duj zločinconen. 33 Kana aviline po than savo akhardolas Lubanja, okote razapnisardine e Isuse, a paše leste vi godole zločinconen, ječe pe lešči desno rig, a avre pe lešči levo rig. 34 A o Isus phenelas: "Jartosar lende, Dade Devla, kaj či džanen so čeren!" Pale godova e vojnikurja čhudine e kocka thaj gajda podelisardine maškar peste lešće drze. 35 O them ačhelas okote thaj dičhelas, a e verske vođe marenas lestar muj e alavenca: "Averen spasisardas, neka akana spasisarel korkoro pes ako si vo čačes o Hristo e Devlesko izabraniko!" 36 Vi e vojnikurja marenas muj lestar, avenas paše leste thaj nudinas les e mol savi sas hamime e šuteja 37 thaj phenenas: "Ako san tu o caro e židovengo, spasi korkoro tut!" 38 A opral lesko šoro čhutine vi natpis pe savo ramolas: "Akava si o caro e židovengo." 39 Jek katar o razapnime zločinco vredołas e Isuse thaj phenelas: "Najsan li tu o Hristo? Pa spasi tut thaj vi amen!" 40 Askal aver phendas: "Zar či daras e Devlestar? Trpis isto kazna sago vi vo? 41 Ali pravedno si te amen trpis kaj primisardam so zaslužisardam amare trajosa, a akava manuš khandči bilače či čerdas." 42 Askal phendas: "Isuse, kana počnija te vladis sago caro, detut gođi pe mande thaj av mande milostivo." 43 A o Isus phendas lešće: "Čačes phenav tuće: ađes aveja manca ando rajol!" 44 Kana već avilo o mismeri, pe sasti phuv nastanisarda o tunjariko thaj sas džike o trito sato mismere, 45 kaj o kham pomračisajlo, a e firanglje ando Hramo pharadile pe opaš. 46 A o Isus još jekhvar čhutas muj andar sasto glaso: "Dade Devla, ande čire vas predaiv mungro duho!" Godova phendas, thaj izdahnisarda.

47 Kana o rimsko stotniko dikhlas so dogodisajlo, ačhilo te slavil e Devle thaj phenda: "Akava manuš sas čačes pravedniko!" 48 Nakon godova sa o them savo čidape te dičhel godova prizor dikhline so sas, boldenaspe čere thaj marenaspe katar e tuga ando kolin. 49 Majdur ačhenas sa okola kaj pindžarenas e Isuse thaj e manušnja save džanas pale leste andar e Galileja thaj promatrinas. 50 Sas varesavo manuš savo akhardolas Josif. Vo sas versko večniko. Thaj sas lačo thaj pravedno manuš 51 andar e Arimateja, gav savo si ande Judeja. Vo či složisajlo e odlukava thaj e postupkosa so čerdine e Isusešće, nego ažučarelas te avel e Devlesko carstvo. 52 Vo đelo ko Pilato thaj rodas lestar e Isusesko telo. 53 Pale godova fuljardine les katar o trušul, pačardine les ando pohtan thaj čhutine les ando isklesime limori ande savo još khonik nas čhutino. 54 Godova sas đes kana o them pripremilaspe palo savato, savo uskoro započnila. 55 A godova sa pratinas e manušnja save aviline e Isuseja andar e Galileja. Thaj dičhenas sar čhonas e Isusesko telo ando limori. 56 Pale godova boldinepe čere te pripremin e miomirisurja thaj o pomast savo koristilaspe palo prahope. A kana godova završisardine, već sas o savato pa sasto đes naštik khandči čerdine kaj poštuinas e odredba andar o zakon.

24 Prvo đes ando kurko, detharinako rano, e manušnja aviline po limori e miomirisenca save von korkoro čerdine. 2 A kana aresline džiko limori arakhline o bar spidino katar o limori. 3 Dine andre, ali či arakhline o telo e Gospode Isusesko. 4 Thaj dok ačhenas gajda zbnunime, angle lende pojavisajle duj manuša ande blistavo parne haljine. 5 E manušnja darajle thaj poklonisajle e mujesa džike phuv, a e duj manuša phendine lende: "Sostar roden e džude maškar e mule? 6 Naj akate, nego uštilo andar e mule! Den tumen gođi sar phendas tumende dok još sas ande Galileja: 7 'Me o Čhavo e Manušesko moraš te avava dino ande vas e bezehalende thaj razapnina man, ali me o trito đes uštava andar e mule.'" 8 Askal e manušnja dinepe gođi kaj o Isus phendas godova. 9 Thaj boldinepe katar o limori thaj sa godova javisardine e dešujek apostolende thaj savorende averende. 10 A godola manušnja sas e Marija andar e Magdala, e Jovana, e Marija dej e Jakovešči, thaj još varesošće manušnja. Von sa godova so sas phendine e apostolende. 11 A e apostolende sa gadava činisajlo sago kaj umislisardine, thaj či pačaine e manušnjende. 12 A o Petar ipak, uštilo thaj prastaja karingal o limori. Kana areslo, provirisarda

andre thaj dikhla andre o pohtan katar o lano sar pašljol ando limori. Pale godova bolda pes čhere ando čudo savo dogodisajlo. **13** Godova đes e Isusešće duj sledbenikurja putuinas ando gav savo akhardolas Emaus, savo sas majdur katar o Jerusalem dešujek kilometrja. **14** Dromesa čerenas svato maškar pende pale sa so sas. **15** Thaj dok gajda čerenas svato thaj raspravinas, avilo dži lende o Isus thaj džalas lenca. **16** Ali nas dino lenđe jakhende te pindžaren les. **17** O Isus phučlalen: "So godova raspravin dromesa?" Von ačhiline phađe katar e tuga. **18** Jek lendar, savo akhardolas Kleopa, phendas lešće: "Zar san tu jedino stranco ando Jerusalem savo či džanel so sas ando Jerusalem akala đesa?" **19** A o Isus phučla: "So sas godova?" A von phendine lešće: "Pa okova so dogodisajlo e Isuseja andar o Nazaret. Vo sas proroko, silno pe dela thaj ande alava anglo Del thaj angle sa o them: **20** Ali amare šorvale rašaja thaj e vladarja predaisardine les te avel osudime po smrto thaj te razapnin les. **21** A amen nadisajlam kaj si vo okova savo izbavila o Izrael osim godova, akava si već trito đes sar gadava dogodisajlo. **22** A još vi varesave manušnja, save sas maškar mende, zbunisardine men: čim svanosardas đeje po limori, **23** ali okote či arakhlina lesko telo pa aviline thaj phendine amende kaj sikadile lenđe e andelurja thaj phendine lende kaj si o Isus džudo. **24** Varesave amarendar prastaine po limori thaj arakhlina sa sar e manušnja phendine, ali les či dikhline." **25** A o Isus pe godova phendas lenđe: "O sar sen nerazumno, nisar te pačan ande kova so phendine e prorokurja! **26** Dali či von prorokuisardine kaj o Hristo sa godova moraš te pretrpila majsigo nego so o Del proslavila les?" **27** Askal o Isus započnisardas te objasnil lenđe sa so sas ramome ando Sveto lil, katar o Mojsije džike e prorokurja. **28** Pe godova avile paše dži ko gav ande savo džanas, a lenđe pričinisajo sago kaj o Isus kamelas te nastavil majdur o drom. **29** Ali von nagovorinas les: "Ač amenca! Kaj već peli e rjat, a o đes načhel!" Vo ačhilo thaj dijas lenca ando čher. **30** Kana o Isus lijas te hal lenca, lijas o mangro, blagoslovisarda les, phagla les thaj dija len. **31** Pe godova putajle lenđe jakha thaj pindžardine les, ali vo nestanisardas angle lenđe jakha. **32** Askal von phendine jek avrešće: "Či li phabolas amaro ilo ande amende dromesa dok čerelas amende svato, thaj dok tumačilas amende o Sveto lil?" **33** Odma spremisajle thaj boldinepe ando Jerusalem. Okote arakhlina e dešujek apostolen thaj vi averen e Isusešće sledbenikonen, **34** save phendine lenđe: "O Gospod čačes uštilo andar e mule thaj sikadilo e

Simonešće!" **35** Askal von phendine sar maladine e Gospode po drom palo Emaus thaj sar pindžardine les kana phaglas o mangro. **36** Dok von čerenas svato pale godova, o Isus katar jekhvar ačhilo maškar lende thaj phendas lenđe: "Miro tumende!" **37** Von, zbunime thaj darade, gndisardine kaj dičhen e duho. **38** A o Isus phendas lenđe: "Sostar darajle? Sostar kasavi sumnja dija ande tumare ile? **39** Dičhen mungre vas thaj mungre pungre! Me sem gadava! Pipnin man thaj dičhena! E duho naj kokala ni mas sago kaj dičhen kaj man si!" **40** Kana godova phendas lenđe, sikada lenđe e ožiljurja pe pire vas thaj pire pungre. **41** Katar o čuđenje thaj katar e bah naštik pačaine. A vo phučla len: "Si tumen vareso hamasko?" **42** Von dine les kotor peko mačho. **43** Vo lija les thaj halas anglalende. **44** Askal phendas: "Pale akava phenavas tumende dok još semas tumenca: Trubul te pherelpe sa so si ande Mojsijesko zakono, ande proročke lila thaj ande psalmurja ramome pale mande." **45** Askal putardas lenđi godi te hačaren o Sveto lil. **46** Thaj phendas lenđe: "Ramome si ande Svete lila: O Hristo trpila thaj merela, a o trito đes uštela andar e mule. **47** Ande lesko alav propovedilape sa e manušenje kaj trubun te pokainpe gajda te o Del jartol lenđe e bezeha. A počnila katar o Jerusalem. **48** Tumen sen svedokurja pale godova. **49** A me bičhalava tumende e Sveto Duho, baš sago kaj mungro Dad obečisardas. Zato ačhen ando gav dok či len pe tumende e sila opral." **50** Pale godova o Isus indarda len paše džiko gav Vitaniija. Okote vazdas pire vas thaj blagoslovisarda len. **51** Gajda sar blagoslovisarda len, durilo lendar thaj sas lino ando nebo. **52** Von peline pe kočja angle leste thaj askal bare bahtasa boldinepe ando Jerusalem. **53** Thaj svako đes ando Hramo slavinas e Devle.

The New Jerusalem

"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"

Revelation 21:2-3

Reader's Guide

Chergash Romani at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Chergash Romani at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Romani-Vlax---Chergash-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

aidios

Romans 1:20
Jude 1:6

aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16

Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23

1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 John 2:17
2 John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Revelation 1:6
Revelation 1:18
Revelation 4:9
Revelation 4:10
Revelation 5:13
Revelation 7:12
Revelation 10:6
Revelation 11:15
Revelation 14:11
Revelation 15:7
Revelation 19:3
Revelation 20:10
Revelation 22:5

aiōnios

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

John 10:28
John 12:25
John 12:50
John 17:2
John 17:3
Acts 13:46
Acts 13:48
Romans 2:7
Romans 5:21
Romans 6:22
Romans 6:23
Romans 16:25
Romans 16:26
2 Corinthians 4:17
2 Corinthians 4:18
2 Corinthians 5:1
Galatians 6:8
2 Thessalonians 1:9
2 Thessalonians 2:16
1 Timothy 1:16
1 Timothy 6:12
1 Timothy 6:16
2 Timothy 1:9
2 Timothy 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Philemon 1:15
Hebrews 5:9
Hebrews 6:2
Hebrews 9:12
Hebrews 9:14
Hebrews 9:15
Hebrews 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 John 1:2
1 John 2:25
1 John 3:15
1 John 5:11
1 John 5:13
1 John 5:20
Jude 1:7
Jude 1:21
Revelation 14:6

eleēse

Romans 11:32

Geenna

Matthew 5:22
Matthew 5:29
Matthew 5:30
Matthew 10:28
Matthew 18:9
Matthew 23:15
Matthew 23:33
Mark 9:43

Mark 9:45
Mark 9:47
Luka 12:5
James 3:6

Hadēs

Matthew 11:23
Matthew 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Acts 2:27
Acts 2:31
1 Corinthians 15:55
Revelation 1:18
Revelation 6:8
Revelation 20:13
Revelation 20:14

Limnē Pyr

Revelation 19:20
Revelation 20:10
Revelation 20:14
Revelation 20:15
Revelation 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6

Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48

Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Peter 2:4

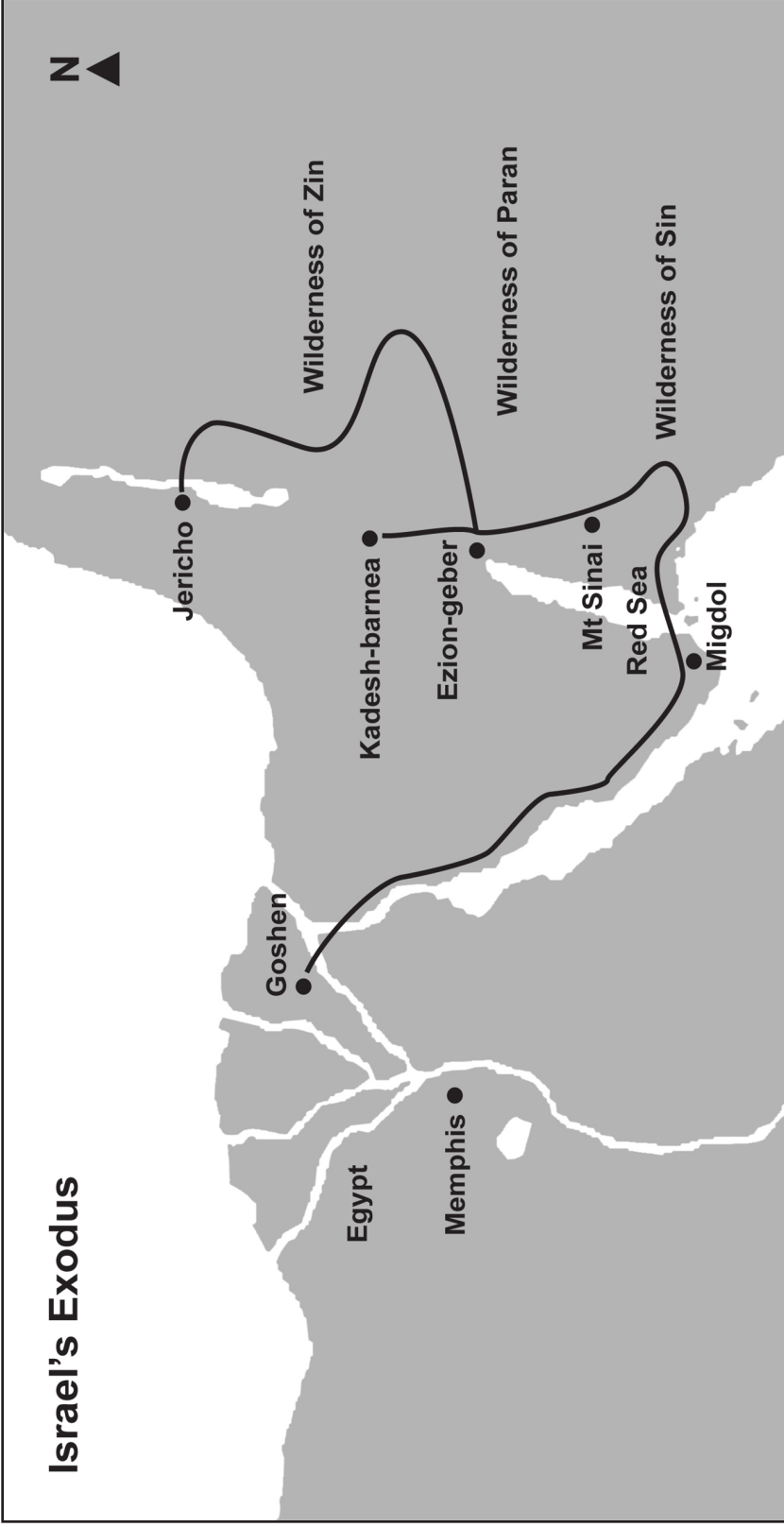
Questioned

None yet noted

"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"
Hebrews 11:8

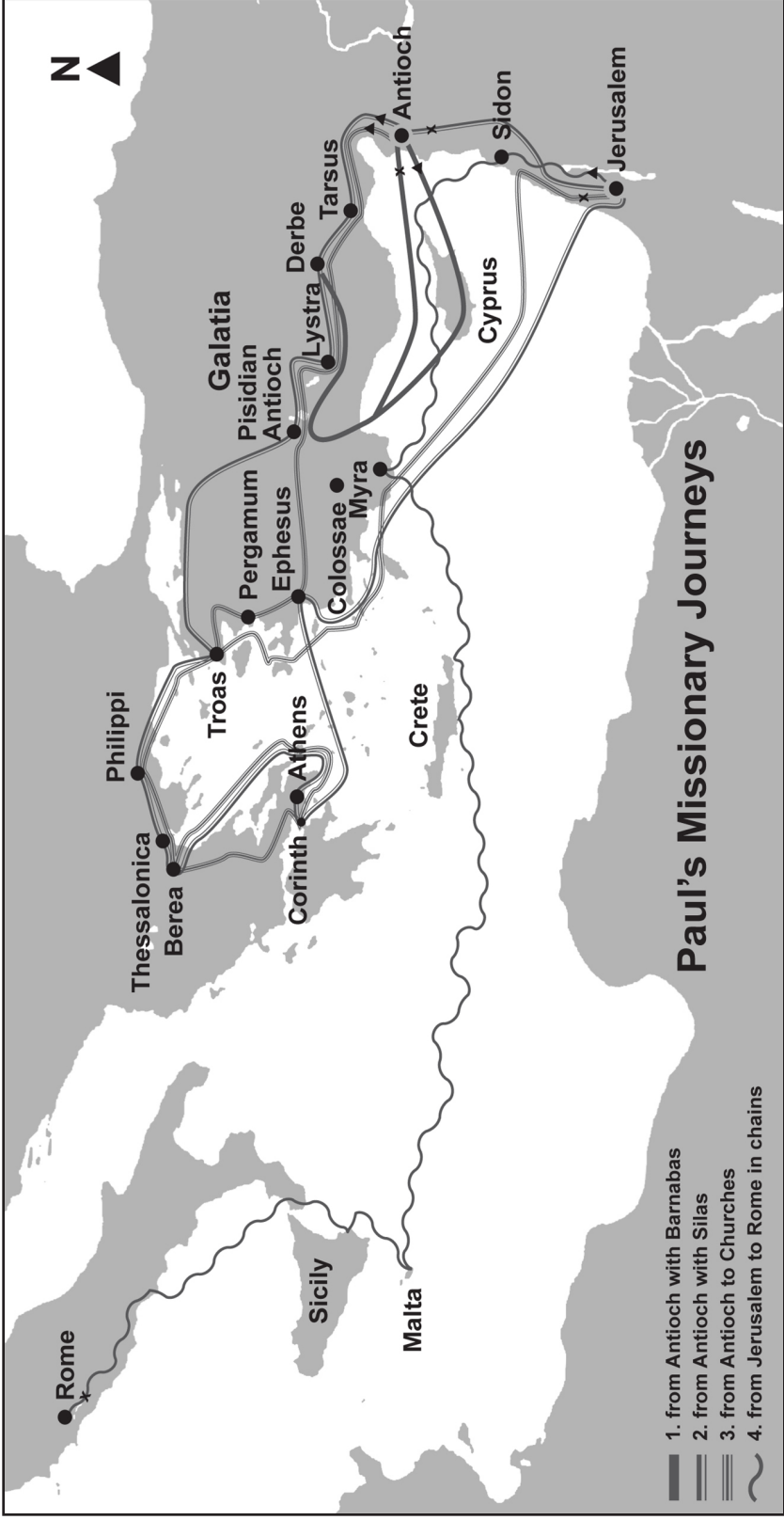
Israel's Exodus

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

"For the Son of Man also came not to be served, but to serve, and to give his life as a ransom for many"
Mark 10:45

"Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, set apart for the Good News of God"

Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- 1956 Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyrdom in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyrdom in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ▶			Genesis 1:26 - 2:3		
How are we sinful? ▶			Romans 5:12-19		
Where are we? ◀			Innocence		
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	
Who are we? ▶	God	Father	John 10:30	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	
		Son	God's perfect fellowship		
		Holy Spirit			
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing			
		Deceased unbelieving			
	Angels	Holy			
		Imprisoned			
		Fugitive			
		First Beast			
		False Prophet			
	Satan				
Why are we? ▶			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise		
Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers			
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
Luke 16:22 Blessed in Paradise				
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				
			Revelation 20:13 Thalaasa	Matthew 25:41 Revelation 20:10
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 19:20 Lake of Fire	Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
			Revelation 20:2 Abyss	

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Chergash Romani at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, "*You did not choose me, but I chose you*," John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

World Nations

"Go and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit"

Matthew 28:19

